Slovenski tednik
za koristi delavnega ljudstva v Ameriki

GLAS SVOBODE

V slogi je moč! GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI Od boja do zmage!

Slovenic Weekly
devoted to the interests of the laboring classes

Stev. 27 Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879 Chicago, Ill., 8. Julija 1910 Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo! Leto IX

VABILO NA NAROČBO.

S prvim julijem smo završili poluletje devetega letnika in vsled tega vabimo vse zavedne rojake, da se naročijo na "Glas Svobode". "Glas Svobode" je delavski list, ki se v prvi vrsti ozira na koristi slovenskih delavcev v Ameriki. Radi tega bi se morali tudi slovenski delavci zanj boriti in ga okrepiti z novimi naročniki. Stare naročnike prav uljudno pozivljamo, naj, če jim je potekla naročnino, isto kmalu obnovijo. Obstanek in razvoj vsakega časopisa je odvisen od naročnikov. Čim več bodemo imeli istih, tem bolj se bode "Glas Svobode" razvijal. Slovenski delavci! agitujte torej za svoj list in ga povsodi razširjajte. Bodite prepričani, da je le v vašo lastno korist, če imate delavski list, na katerega se lahko v vseh slučajih zanesete. "Glas Svobode" stane na leto samo $2.00, za pol leta $1.00. V staro domovino stane na leto $2.50, polletno $1.25.

Upravništvo Glas Svobode.

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Dunaj, 4. julija. V zastopniški zbornici avstrijski ima trajno sejo proračunski odbor, ki je povzročil prepir v zadevi italijanskega vseučilišča, katerega namerava vlada ustanoviti na Dunaju. Kdaj in kako se bode seja zaključila, ne more sedaj nikdo vedeti. Vse stranke so jako ogorčene. Bati se je, da se bodo v avstrijskem parlamentu poslanci zopet segli v lase. Že sedaj obkladajo drug drugega z najizbranejšimi priimki. Vlada grozi, da bode parlament razpustila, a ta grožnja ni napravila nikakega utisa. Slovanska enota je sklenila, da bode Bienerthovemu kabinetu korak za korakom nasprotovala. Opozicija je postala na strani slovanskih poslancev še večja, odkar je sklenila nemška narodna zveza z vlado kompromis v vseučiliščnem vprašanju.

Od dobro poučene strani se javlja, da je vlada odklonila zahtevo slovanskih poslancev za slovensko vseučilišče. Kakor hitro bode to poročilo uradno potrjeno, pride v zbornici prav gotovo do nemirov, ker so člani slovanske enote solidarno zastopali to zahtevo.

RUSIJA.

Petrograd, Rusija, 6. julija. — Predvčerajšnjim je razdejal veliki kanski požar cel del slavne carske palače Petrov dvorec in škoda se ceni na najmanj dva milijona dolarjev. A plameni so razdejali tudi razne umetnine, ki so bile neprecenljive vrednosti.

Vsa znamenja kažejo na to, da je bil požar nalašč podneten.

— Rusko-japonski sporazum, ki se nanaša v glavnih točkah na železniško situacijo v Mandžuriji, podpišeta koncem tekočega tedna v Petrogradu minister za zunanje zadeve, Izvolski in japonski poslanik dr. Motono. Vsebino pogodbe naznanijo pred podpisom Angliji in Franciji.

NEMČIJA.

Berolin, Nemčija, 6. julija. V zvezi z izpremembo ministrstva se je nemško časopisje zopet poprijelo prusko-poljske politike. Hakatistični listi izražajo upanje, da stopi kmalu v veljavo najsramotnejši zakon, kar se jih je še kedaj skovalo. V mislih imamo razlastitveni zakon, ki dovoljuje pruski vladi, Poljakom na Poljskem s silo odvzeti, oziroma "kupiti" zemljišča, na katere potem naseljuje Nemce. Ta zakon, ki jasno osvetljuje "kulturo" in "civilizacijo" Prusov, je bil sprejet v pruskem deželnem zboru pred dvema leti, in umevno je, da ga bodo tudi z vso strogostjo izvedli. Nemško časopisje naglaša, da ščiti ta postava po Poljakih vzgroženi provinci Pozensko in Zapadno Prusijo in da je tatinska postava potrebna, da se varuje nemštvo. Po tej postavi se zatiranim Poljakom lahko odvzame vsako zemljišče, izvzeta so le poslopja, ki služijo za javno službo božjo, in pokopališča.

V nasprotju s hakatističnimi listi pa javljajo druga poročila, da kancelar dr. v. Bethmann-Hollweg in novi ministr za notranje zadeve, v. Dallwitz ne bodeta dovolila izvršitve razlastitvene postave.

ITALIJA.

Rim, 6. julija. James P. Stuart iz St. Louisa, ki je dobil nalog od American Board of Baptist Missions da nadzoruje baptistovske misijone v Italiji in katerega je prebivalstvo ob času potresa v Avellino dejansko napadlo, je poslal od tam semkaj sledeči brzojav:

"Kljub vladnim obljubam, da bode mene in spremljevalce zadostno ščitila, je napadlo avellinsko prebivalstvo baptistovske misijonarje, od katerih jih je bilo od kamnov več ranjenih. Oddelek vojaštva je zopet napravil red."

Stuarta je moralo svoječasno spremiti 300 vojakov iz Avelline, ker je njemu in njegovim spremljevalcem grozilo ljudstvo, nahujskano od domačih farjev, s smrtjo. Šel je v Rim ter se pritožil pri minist. predsedniku Luzzatiju, ki mu je svetoval, naj se ne vrne preje v namenjene kraje, dokler se razburjenje ne poleže. Kot protiuslugo je obljubil amerikanskim misijonarjem dovoljno varstvo.

ŠPANSKO.

Madrid, Španija, 6. julija. Vlada je odgovorila vatikanu na noto z dne 27. junija. Vatikan je zahteval, da prekliče španska vlada odlok, ki je bil izdan dne 11. junija in dovoljuje nekatoliškim verskim družbam razne pravice. Odgovor je uljudno, a gotovo upiranje, da bi se oni odlok preklical.

Min. predsednik Canalejas je izjavil: "Bomo videli, če se bode dal vatikan prepričati. Če se nam to ne posreči, nam bo sicer žal, a vladni program mora obstati. — Da, da, tudi v Španiji, kjer je imela inkvizicija največjo moč, so začela izginjati tla fanatiziranim farjem . . . .

FRANCIJA.

Velikanskih prevar in goljufij obtožena nuna in profesijonalna dobrodelna sestra Candida, je izpuščena na svobodo. Seveda ne sme nikdo misliti, da je mogoče dokazala svojo nedolžnost. Prostost bode uživala samo do obravnave, do tega časa pa je pod jamčevino 10.000 frankov. Ker je jako debela, jo je v ječi premagovala vročina, da so se bali zdravniki za njeno življenje.

— V Clermontu, Francija so se uprle zaprte žene v tamošnji jetnišnici. Kričale so in obkladale stražarje z raznimi priimki, ter v spalnih sobah vse razbile. Še le po daljšem času se je posrečilo ravnatelju ženske jetnišnice napraviti red. One, ki so vprizorile rabuko, so prišle v posebne celice.

DANSKO.

Kodanj, 4. julija. Dansko ministrstvo je vročilo včeraj kralju Friedrichu naznanilo, da odstopi. Ministrski predsednik Zahle in tovariši so že 27. maja podali demisijo, ker je bila vlada s svojim programom za reorganizovanje parlamenta in razširitve deželne obrambe poražena. Ker je bila sestava novega kabineta v zvezi z raznimi težkočami, so se pustili ministri od kralja pregovoriti, da so ostali začasno na svojih mestih.

Kralj je naročil ministru za notranje zadeve, ki je vsled vladnega poraza tudi odstopil, Klausu Berntsenu, naj sestavi nov kabinet.

ŠVICA.

Berno, 6. julija. Tukaj se je otvoril osmi mednarodni železniški kongres. Prišlo je 1500 delegatov, zastopnikov državnih in zasebnih železnic, iz vseh delov sveta. Zedinjene države zastopa 60 železniških izvedencev.

Delo in štrajk.

Premogarski štrajk v Illinoisu. Da je štrajk premogarskih delavcev v Illinoisu upravičen, dokazuje z novimi podatki Frank J. Hayes, podpredsednik organizacije United Mine Workers of America. Posnel jih je po finančnem poročilu United Coal Company v Christopher, Franklin county, kjer zatrjujejo, da ni mogoče ugoditi delavskim zahtevam.

Po lastnem finančnem poročilu ima družba svojega kapitala $500.000.

Družba je imela tekom zadnjega leta, ki se je končalo 31. marca 1910, kosmatega dobička $511,-330.31. Stroškov je bilo $407,000.-24. Tako je ostalo družbi še vedno čistega dobička $104,327.07. H temu se mora pa tudi prištevati stranskih dohodkov $37,903.06, skupnega dobička torej $142,-230.13. Če odštejemo od te svote 6 odstotkov obresti kapitala po $500,000, $30.000, ostane družbi čistega dobička $112.230.13.

Torej ne daje kapital te družbe samo šest odstotnih obresti, ampak še zraven tega več, kakor peti del vsega kapitala. Delavci pa, ki se trudijo v potu svojega obraza, da dela družba take dobičke, zaslužijo povprečno na teden devet dolarjev, in s to svoticо naj mogoče preživljajo še ženo in otroke! In sedaj naj mogoče kdo trdi, da niso bili premogarji do štrajka naravnost prisiljeni. —

Zastopniki lastnikov premogovih rovov in zastopniki premogarjev, so prišli v sredo v Chicagi na pogovor, kaki bi bilo mogoče poravnati štrajk v Illinoisu. Seja, ki je bila zjutraj, se je končala brez kakega vspeha. Popoldanska seja se je pričela ob dveh. Če ne bode mogoče doseči sporazuma, bodo chicaške organizacije štrajkujoče premogarje krepko podpirale.

Zastopniki premogarskih delavcev so takoj naznanili, da nimajo pravice, se na kak način podati, ampak da so pooblaščeni samo v to, zahtevati pripoznanje plačilne lestvice, katero so sprejeli premogarski delavci na državni konvenciji v Peoriji.

V Westmoreland premogarskem okraju je položaj neizpremenjen. Premogarski delavci še vedno štrajkajo, a upanje je, da se njihov položaj kmalu obrne na bolje seveda, če se bodo trdno držali. Povsodi po Zedinjenih državah hodijo kompanijski agenti in nabirajo skabov. Rojaki, varujte se jih in ne dajte se preslepiti z lepimi besedami in obljubami, ki so lažnjive. Torej pozor pred temi, ker po Westmoreland premogarskem ozemlju je še vedno štrajk. —

3,000 tesarjev štrajka v Chicagi. Chicaški tesarji, (carpenterji) so v delavskem boju. V petek zjutraj je ostavilo 3000 mož delo. Tako se je sklenilo pri občnem zborovanju Mill and Factory Workers Union v četrtek, dne 30. junija.

Delavci se ne smejo preje vrniti na delo, dokler ne dobijo "Woodworkers Employers Association" (mizarji) povišanje plače treh centov na uro in se ne odpravijo stružnice.

Tesarji zahtevajo na uro 35c. Dosedaj so dobivali 32½c.

V štrajk so vpletene sledeče tvrdke: A. H. Andrew, J. A. Becker, Brunswick-Balke Co., J. C. Jurgenson, Liquid Carbonic Co., Library Bureau Co., Merle and Heany M'f'g. Co., Melchior Bros., Orr and Lockett, Passow & Sons., A. H. Revell, Union Showcase Co.

Med štrajkujočimi delavci je tudi več Slovencev; vsi delavci so prepričani, da bodo prodrli s svojimi zahtevami, posebno še, ker so zahteve zmerne in lahko izpolnjive.

Velik štrajk v New Yorku. V teku dveh ali treh dni bode poklical izvrševalni odbor International Ladies' Garment Workers' Union v New Yorku svoje člane na štrajk. Tako se je izrazil S. Epstein, predsednik časnikarskega odbora unije, ne da bi navedel podrobnosti.

Razvedelo se je pa, da se je vršilo pred nekaj dnevi tajno glasovanje, pri katerem je glasovalo 19.386 oseb za štrajk, in samo 615 proti. V sredo, 29. junija je bilo v Madison Square Garden občno zborovanje, pri kateremu je govoril Samuel Gompers, predsednik A. F. of L. Pri tej priliki se je tudi predlagalo, naj se glasuje za ali proti štrajku. Ako pride do štrajka, bode pri njem udeleženih kakih 40,000 delavskih moči in neštevilno večjih in manjših krojačnic.

Tajnik unije, John A. Deitch, je naznanil, da zahtevajo delavci 1600 newyorških tvrdk, pri katerih so vposleni, sledeče:

Priznanje unije.

Tedenski delavni čas 48 ur, v soboto popoldne prosto.

Na dan se ne sme delati čez določeni čas dalj kakor dve in pol ure in to samo osem mesecev v letu. Ostale štiri mesece "over time" ni dovoljen.

Vsi delavci morajo biti najeti naravnost od tvrdke.

Tvrdke morajo dati delavcem na razpolago šivalne stroje z električnim obratovanjem, a ne smejo za elektriko ali kaj drugega nič računiti.

Plača se mora izplačevati tedensko.

Delavci dobijo plačo po delu; med $14.00 in $26.00.

Delavci, ki so plačani tedensko, morajo dobiti plačo tudi za postavne praznike.

Predpriprave za to gibanje so se začele že pred več meseci. Takrat je bilo še malo unijskih delavcev, a ti so napeli vse sile ter agitovali med neunijskimi krojači, da so isti pristopili z malimi izjemami k organizaciji. Mnogo delavcev je v nekaterih tovarnah moralo pustiti delo, ker po mnenje mnogih izkoriščevalcev delavec ne sme biti organizovan. Plače krojačev so se tekom let vsled raznih okolnosti tako znižale, da je moral nastati štrajk, da se izboljšajo delavske razmere. Do sedaj so morali prav dolgo delati in še plačevati za luč, obratovanje, popravo strojev, šivanke, itd. —

Štrajk v Martin's Ferry, O. — Prošli teden je tvrdka Whitaker, Glessener & Co., v katerih delavnicah vlivajo jeklene plošče, zaprla tovarno, v kateri je bilo vposlenih 1200 delavcev. Družba je morala zapreti tovarno, ker je večina delavcev zaštrajkala. — Štrajkarji namreč niso hoteli dalje delati z ljudmi, ki niso hoteli plačevati 10 odstotkov svojega zaslužka v podporo štrajkarjem. Tekom prvega dneva štrajka je bila dvojna hiša, iz katere je družba vrgla štrajkarje na cesto, poškodovana po dinamitni razstrelbi. Pri tem ni bil nikdo ranjen. —

1400 strojnikov, ki so bili vposleni v delavnicah Great Northern in Northern Pacific železnice, je doseglo povišanje delavskih plač. Dobili bodo po 2 centa na uro več. Tako se nam poroča iz St. Paul, Minn.

Povišanje plače železniških uslužbencev. Klerki New York, New Haven in Hartford železnice dobijo 15 centov zvišano plačo na dan, kar pomenja sedem odstotno povišano plačo za vse. Tako je ukrenilo in naznanilo železniško vodstvo, ki je pa tudi takoj naznanilo, da se ne poviša plač za osem do petnajst odstotkov, kar se je prvotno poročalo.

Praktično sužnjistvo.

V Montgomery, Ala., so aretovali farmerja Oliver Enzorja iz Lapine, Ala., ki je zasužnjeval neko belo rodbino celih 13 let po znanem peonage zistemu. Ljudje so baje šele zadnjič izvedeli, da je suženska odvisnost od kakega podjetnika ali delodajalca protipostavna.

P. N. NAROČNIKOM!

Vse one naročnike, ki so nam še kaj na dolgu, prosimo, da zaostale zneske čimpreje pošljejo.

Razne novice.

NAPREDEK SLOVENSKEGA NARODNO-NAPREDNEGA ČASOPISJA NA KRANJSKEM.

"Slovenski Narod" v Ljubljani je začel s 1. julijem t. l. izhajati po dvakrat na dan.

"Slovenski Narod" v Ljubljani, ki je dosedaj izhajal dnevno, se je, z ozirom na razvoj slov. razmer in stalnega napredovanja Slovencev v narodnem in političnem, v gospodarskem, socialnem in kulturnem oziru, odločil, da začne s 1. julijem t. l. izhajati po dvakrat na dan.

To je gotovo tudi za nas, v tujini živeče Slovence vest, katero moramo pozdraviti z največjim veseljem. Saj nam dokazuje, da smo i mi Slovenci, dasiravno nas nam sovražni elementi nazivajo za vsak napredek nezmožen narod, zmožni za kaj več.

"Slovenski Narod" je prvi slovenski časopis, ki je začel izhajati dnevno. V najlepših razmerah, v najhujših časih in boreč se z največjimi političnimi in financijalnimi težavami, si je ustvaril list trdno stališče in si pridobil največjo veljavo pri nasprotnikih in prijateljih.

Dolgo časa je ostal "Slov. Narod" edini slovenski dnevnik. — Čim bolj se je utrjevalo slovenstvo in rasla veljava njegova — v veliki meri po zaslugi tega lista — toliko več se je porodilo novih časopisov in nastali so tudi novi dnevniki, a vse to ni zmanjšalo ne pomena "Slovenskega Naroda", ne obsega njegovih nalog.

"Slovenski Narod" se je tekom dvajsetih let štirikrat povečal, in sedaj je stopil v vrsto onih listov velikih narodov, ki že dalj časa izdajajo list po dvakrat na dan. A dosedaj je bil na vsem slovanskem jugu en sam list, ki je dnevno dvakrat izhajal, namreč zagrebški "Obzor".

Kaj pomeni razširjenje najboljšega slovenskega lista za ves slovenski narod, mora pač vsakdo uvideti. — In radi tega se mnogobrojnim častitkam pridružujemo tudi mi, in zavednim naprednjakom v stari domovini, kakor tudi "Slovenskemu Narodu", najiskreneje častitamo.

Žrtve četrtega julija.

Washington, D. C. 6. julija. — Kakor je razvidno iz poročil, ki prihajajo iz vseh delov Zedinjenih držav o praznovanju dneva razglašenja neodvisnosti, je bilo pri običajnem streljanju vsega skupaj ubitih 28 oseb, 1785 jih je ranjenih in požarna škoda znaša $591.815. Število ubitih je letos manjše, kakor druga leta in nad petdeset mest je letos četrtega pametno praznovalo.

Židje hočejo imeti Palestino.

Pittsburg, Pa. 6. julija. Tristo delegatov amerikanskega židovskega družtva, ter okoli 2000 tukajšnjih Židov, se je udeležilo 13. letne konvencije, ki se vrši tukaj. Kakor znano, stremijo Židi po tem, da bi zopet posedovali Palestino in tam ustanovili judovsko državo, seveda v gotovih mejah. Govorniki so izražali v svojih govorih upanje, da se bode ta načrt vresničil, in da bodo našli zatirani čifuti, posebno oni v Evropi, v deželi svojih očetov novo domovino.

Londonski poročevalec nekega newyorškega čifutskega lista je poslal brzojav s vsebino, da je turška vlada končno priznala Židom pravico, posedovati v Turčiji zemljišča. To naznanilo so sprejeli zborujoči z velikim veseljem, ker omogoča, da se načrti Judov tem preje uresničijo.

Prav zabavno

je bilo preteklo nedelio na pikniku, katerega je priredilo družtvo sv. Štefana K. S. K. J. v Chicagi. Ko je pijača živce nekoliko razburila, so se začeli štefanovci pretepati. Policaj — en sam — jih ni mogel užugati. Telefoniral je po pomoč in kmalu je bil na mestu zeleni voz, s katerim se je moralo, — radi ali neradi — odpeljati sedem aretovanih oseb. Tako se je slavnost na primeren način zaključila.

UVOZ POGODBENIH DELAVCEV.

Pomanjkanje delavskih močij.

New York, 6. julija. Prekoatlantske parobrodne družbe naznanjajo, da se je tok naseljencev zmanjšal. Kaj je temu vzrok, družbe ne povedo. Številke prihodnjega tedna potrjujejo mnenje zastopnikov parobrodnih družb, ker, dasiravno pride v kratkim 12 velikih potniških parnikov, število potnikov medkrovja ni veliko. Tudi v juliju in avgustu ni pričakovati večjega števila.

— Iz Rochester, N. Y. so dobile parobrodne družbe, ki se pečajo s prevažanjem potnikov, prošnjo, naj preskrbijo naseljence, ki znajo ali morejo delati s sekirami in lopatami. Plače je 22½ centa na uro in če je treba, se delavce tudi odpelje z New Yorka. Prošnja je prišla od "Builder & Trades Exchange," kateri pripadajo veliki stavbeni podjetniki, in gre se za 14,000 delavcev, ki se potrebujejo za kanalizacijska dela. Parobrodne družbe seveda ne morejo poslati delavcev, ker se ne pečajo s posredovanjem dela, a poslale so prepise prošnje delavskim posredovalnicam.

Če so poslale prepis tudi naselniški oblasti, ni znano, vendar bi bilo brez pomena, ker vlada tam obče mnenje, da se mora vse ljudi, ki pridejo v Ameriko brez sredstev, izključiti. Tekom zadnjega poslovnega leta je bilo deportiranih 15.000 oseb, a koliko od teh bi jih rade volje delalo. A na naselniškem otoku se držijo črk postave, in tako izključujejo krepke in mlade ljudi. Dokler bode Williams naselniški komisar, se te razmere ne bodo izpremenile. To je mnenje vseh onih, katerim so razmere znane.

KOREJA ANEKTIRANA?

Na Japonskem pričakujejo, da se to kmalu zgodi.

Iz Tokio, Japonsko, prihajajo poročila, in vsa se glase, da bode japonska vlada v kratkim anektirala Korejo.

Da poročila niso neosnovana, je razvidno iz edikta, katerega je izdal korejski cesar, in s katerim je odstopil policijsko oskrbništvo Koreje japonski vladi. To je prvi korak, — in zadnji bode, da bode Koreja pod popolnim japonskim nadvarstvom, dasiravno bode ostal korejski cesar še vedno po imenu vladar Koreje.

Korejsko prebivalstvo se na videz za priklopitev mnogo ne zmeni; a v resnici je položaj resen. Agitatorji aponski sovražne stranke so vedno na delu in najbrže nastanejo v kratkim nemiri. Radi tega je vlada vse potrebno ukrenila, da bi vsak mogoči odpor takoj lahko premagala. —

15. julia odpotuje vikomt Terauhi, japonski generalni namestnik za Korejo, v Soeul, kjer bode konferiral s korejskim cesarjem. Ta mirno pričakuje izpremembe, ker bode dobil po anektiranju zase in svojo rodbino bogato odškodnino.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.35	50 kron,
za $ 20.50	100 kron,
za $ 41.00	200 kron,
za $ 102.50	500 kron,
za $ 204.50	1000 kron
za $1020.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske o Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft:

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Dvajseto poglavje.

Preteklo je več dni, ne da bi se zgodilo kaj posebnega na Kobiljeku ali v Lawtonovem taboru. Tam so se bodrili s tem, da so trdno zidali na Henrikovo nedolžnost in na Dunwoodovo pomoč; tu se je tolažil nesrečni stotnik Lawton z upanjem, da dospe vsak čas vest o kakem spopadu in — s poveljem, naj odrine.

A čakal je zaman. Majorjevo pismo je naznanjalo, da se je sovražnik, zvedevši o porazu Velmerjevega voja, umaknil zopet za gorovje. Naročal pa je major stotniku ponovno skrajne pazljivosti in pismo je sklepalo s pohvalo njegove marljivosti, poštenosti in hrabrosti.

"Jako laskavo, major Dunwood," je mrmral stotnik, zagnal pismo v kot in stopal nestrpno gor in dol. "Lepo delo ste mi dali! Poglejmo enkrat, nad čem imamo pravzaprav vse čuti? Nad interesi napol-prismojenega, silno zapetega starca . . . nad štirimi ženskami, od katerih tri same na sebi niso ravno napačne, ki pa moje družbe menda ne ljubijo posebno . . . četrta, kakor je dobra, je pa le malo prestara . . . hm, no, in nad Singeltonom. No, bolan tovariš ima pravico do naše pomoči, pa potrnimo torej, če ni drugače.

Ko je stopil zdaj k mizi in prijel za vrč z vinom, da bi napravil požirek, je videl ležati pod njim zganjen papir.

Odprl ga je in bral:

"Mesec izide še-le po polnoči — preje ostaja časa dovolj za temne čine!"

Pisava je bila očividno od iste roke, od katere mu je enkrat že došlo svarilo, in stotnik je premišljeval dolgo, kaki razlogi bi mogli nagibati krošnjarja, da tako skrbi za svojega neizprosnega sovražnika.

Da je angleški vohun, je Lawton vedel, kajti dejstvo, da je bil prinesel angleškemu vojskovodji poročil o nekem amerikanskem voju, poslanem sovražniku naproti, mu je bilo takrat jasno dokazano, ko so ga obsodili na smrt. Posledice njegovega izdajstva pa niso bile tako hude, ker je Washington pravočasno zvedel o stvari in odpoklical dotični oddelek, predno so dospele na mesto angleške čete, ki bi ga imele uničiti — a zato je zločin ostal isti.

"Morda," je pomislil stotnik, "bi rad imel v meni prijatelja, ki bi ga varoval, če ga zopet vjemo . . . Vsekakor pa mi je enkrat prizanesel, ko bi mi bil lahko vpihnil luč življenja, enkrat me pa rešil. Hm, hm . . ."

Stotnik je bil res v zadregi, kaj naj bi si mislili o tem.

Tudi si stotnik Lawton ni bil na jasnem, da-li preti v pričujočem listku naznanjena nevarnost Hvartonovi hiši ali lastni njegovi osebi. A nagibal se je k poslednjemu mnenju in sklenil, da bo previden.

Prihod ranocelnika, ki se je ravno zopet vrnil z obiska na Kobiljeku, je prekinil njegova premišljevanja. Pipec je prinesel od gospodične Petnove povabilo, v katerem je prosila Lawtona, naj bi prišel nocoj na Kobiljek v neki važni zadevi . . .

"Aj," je vzkliknil stotnik, "potem so tudi dobili pismo!"

"To je jako verjetno," je menil Pipec. "Zakaj prišel je tja neki duhovnik kraljeve armade, da bi zamenjal angleške ranjence; baje ima pri sebi povelja od polkovnika Singeltona. A večje neumnosti nego pošiljati ranjence zdaj strani, še nisem doživel nikoli!"

"Duhovnik, pravite? Ali je pijanec — lenuh — požeruh — človek, čisto zmožen, da nam nakoplje na glavo lakoto? Ali pa je mož, kateremu je resno do svojega poklica?"

"Videti je čisto spoštovanja vreden in zmeren gospod, soditi po zunanjostih," je odvrnil Pipec.

"In ostane čez noč tam?"

"Da. Ali požurite se, stotnik, ne smeva se muditi dosti."

Stotnik Lawton je oblekel svojo galauniformo in se odpravil vnovič z ranocelnikom na Kobiljek, kamor sta došla ravno, ko je solnce z zadnjimi žarki zlatilo vrhove dreves.

Prvi pogled, ko je stopil Lawton v hišo, mu je povedal več nego bi bil izvedel Pipec z opazovanjem celega dne.

Gospodična Petnova ga je sprejela s smehljajočim obličjem, v katerem so se zrcalila čutila, ki so bila bolj v zvezi s srcem nego z navadno družabno vljudnostjo. Fanika je hodila razburjena in objokana okoli, gospod Hvarton pa je stal — v baržunasti obleki, ki bi morala vzbujati pozornost v najelegantnejšem salonu, — pripravljen za sprejem svojih gostov. Polkovnik Velmer je nosil uniformo svojega kralja. Izabela Singelton je sedela v družabni toaleti v sobi, na njeni strani pa njen brat, ki je bil danes prvikrat vstal iz postelje.

V ta krog je stopil stotnik Lawton z vso ravnodušnostjo človeka, ki ga ne more zlahka iznenaditi kaka stvar. Pozdravil je prisrčno vso družbo in bil tudi enako prisrčno pozdravljen, in ko je bil izmenjal z različnimi povabljenci nekoliko fraz, se je približal ranocelniku, ki se je bil umaknil v oddaljen kot, da zbere svojih pet čutov.

"Stotnik,' je šepetal Pipec, ki je izgledal kakor poosebljena radovednost. "Kaj pomeni vse to... te slavnostne priprave . . . ? Glejte, tu prihaja kaplan v polnem ornatu . . . Kaj pomeni to, stotnik?"

"Bodete takoj videli. Tukaj menda ima bog Amor glavno besedo in pred njim mora umolkniti bojni bog."

Dr. Pipec je položil prst na nos in jelo se mu je daniti.

"Ali ni to sramota, da nam odvede sovražnik eno najlepših cvetk, kar jih je vzraslo na naših tleh?" je mrmral stotnik Lawton v brado.

"Ako ni ljubeznivejši soprog nego je pacijent, stotnik, se bojim, da se bo njegovi ženi slabo godilo."

"Ne skrbite zanjo!" je rekel stotnik ogorčeno. "Izvolila si je sovražnika svoje domovine in naj se ji le godi: zaslužila je!"

Zdaj je pristopila gospodična Petnova in jima naznanila, da so želeli njuno navzočnost pri poroki Sare s polkovnikom Velmerjem, pri čemer ni pozabila omeniti, da je to že staro znanje in dolgoletna medsebojna simpatija . . .

Stotnik se je priklonil nemo in ceremonijalno, ranocelnik pa, ki se je rad pomenkoval s staro gospodično, je odgovoril:

"Človeški duh je pri različnih individujih tudi različen. Pri nekaterih so vtiski živahnejši in odbežé hitreje — pri drugih globokejši in trajnejši."

A teta Ivanka je morala iti po nevesto in se vrnila takoj nato z zardevajočo Saro.

Velmer je hitel naproti svoji nevesti, vzel roko, katero mu je podala s povešeno glavico, in se menda šele zdaj zavedel važne vloge, katero je imel igrati pri predstoječi slavnosti. Do tega trenutka je bil videti raztresen njegovo vedenje je bilo nekam nemirno, zdaj pa se mu je spričo ljubkosti neveste očividno vsak občutek potopil v sreči in blaženosti . . .

Vsi so se vzdignili s sedežev in častitljivi duhovnik je že odprl sveto knjigo; ko so zapazili, da ni Fanike.

Teta Ivanka, ki jo je tekla iskat, jo je našla vso v solzah v njeri sobici.

"Pojdi, draga Fanika, čakajo samo še na naju-dve," ji je rekla, nežno jo objemši. "Pomiri se, dete."

"Ah, teta, ali je je tudi vreden?"

"Kako bi moglo biti drugače? Poštenjak je, hraber vojak, četudi nesrečen . . . Gotovo, draga Fanika, on je videti v vsakem pogledu mož, ki more osrečiti žensko."

Med tem je bil duhovnik slučajno vprašal Velmerja po prstanu in tu se je izkazalo, da ženin ni bil poskrbel za poročni prstan! In poročiti brez njega, je bilo nemogoče!

V tem trenutku se je vrnila teta Ivanka s Faniko, in ko so ji povedali stvar, je bila zadrega uboge dame brezmejna. A rešitve iz mučne situacije ni vedela . . . le-to je bilo pridržano našemu doktorju.

"Gospodična," je pričel, "ako more preprost prstan, ki ga je nosila nekoč moja sestra . . ." Ustavil se je in se odhrkal.

"Če smatra slavna gospoda takšen prstan te časti vrednim, tedaj imam enega, ki bi lahko poslali ponj v moj kvartir in ki bi se gotovo podal na nežni prstek, kajti moja sestra in gospodična Sara imata veliko podobnosti, toliko v fiziognomiji kolikor v anatoničnem sestavu . . ."

Pogled iz gospodične Petnove nevoljnih očij je poklical polkovnika Velmerja nazaj k dolžnosti; približal se je zdravniku in zagotovil, da mu ne more izkazati večje usluge nego če pošlje po prstan. Pipec se je priklonil nekoliko ponosno in gospodična Petnova ga je peljala v stransko sobo, gospod Hvarton pa je šel klicat Cezarja.

Gospod Hvarton je bil privolil v tako nanaglo zvezo Sare z Velmerjem le, ker bi utegnila vojna ločiti ljubeča za vedno, pa ker se je bal, da bi mogla Henrikova smrt pospešiti njegovo in bi ostali tedaj hčeri brez varstva na svetu.

Dr. Pipec je bil napisal pismo in ga izročil zdaj Cezarju, da ga ponese stražmojstru Holistru. Pismo se je glasilo:

"Ako nima Kinder več mrzlice, lahko kaj jé. Vzemite Vatzonu pet unc krvi. Dajte natanko preiskati, če ni ta baba Liza skrila kje kaj vrčev žganja v lazaretu. Dajte Jonzonu novo obvezo in pošljite Smitha zopet k četi. — Pošljite mi prstan z verižice pri uri, ki sem Vam jo dal, da morete vedeti čas, kdaj je dati bolnikom zdravil, in izročite ga Cezarju, ki Vam prinese to pismo.

Dr. Arhibald Pipec,
polkovni zdravnik."

Ko je Cezar lezel na konja, je stala zraven Katra, nekdanja krošnjarjeva gospodinja, ki je bila zdaj pri Hvartonovih v službi, in hitela dajati zamorcu raznih naukov na pot.

"Kadar dobiš prstan, Cezar," mu je naročala, "ga moraš spraviti v levi žep; ta je srcu najbližji . . . in na noben način ne smeš poizkušati, da bi ga nateknil na prst, ker to prinese nesrečo!"

"Nateknil na prst moj?" je rekel zamorec začudeno in iztegnil svojo koščeno roko. "Taki mali prstan ne hodi na prst Cezarjev."

"Četudi, Cezar: ne poizkušaj in ne pozabi na levi žep. In da se ne pozabiš odkriti, kadar pojdeš mimo pokopališča, in požuri se, ker ni nič bolj sitnega nego če mora človek čakati na svojo poroko, kadar se je že enkrat odločil v to."

Cezar je bil kmalu v sedlu in ker je od mladega dosti jahal, je sedel precej trdno; vendar je bilo breme šestdesetih zim že močno ohladilo njegovo afričansko kri.

Noč je bila temna, veter je bril s krutostjo listopada po dolini. Ko je dospel Cezar mimo pokopališča, se je boječe odkril in nekaterikrat plašno pogledal po grobovih, če ni kje kakšen duh . . . Bilo je ravno še dovolj svetlobe, da mu je pokazala postavo iz mesa in krvi, ki je z odtnim namenom, da bi dospela na cesto, prihajala iz pokopališča.

Cezar je izpustil vajeti in se z obema rokama oklenil konjevega vratu . . . Hribi, gozdi, skale, plotovi in koče so švigale zdaj po bliskovo mimo divjega, črnega jezdeca — in predno se je Cezar zavedel prav, je bil na kraju, kjer sta se križali cesti, in je stal pred njim "hotel Flanagan" v svoji vegasti preprostosti.

Cezar je stopil dol, privezal razpenjenega konja za plot in se previdno približal razsvetljenemu oknu.

Pred plapolajočim ognjem sta sedela stražmojster in marketendarica in se traktirala z žganjem.

"Povem Vam, ljubi stražmojster," je rekla Liza in odstavila čašo od ust, "da je neumno misliti, da je bil to kdo drug nego krošnjar. Kje pa je ostala konjska noga in kje je kaj smrdelo po žveplu? In vrhu tega, stražmojster, ni prav nič spodobno govoriti samcati ženski, da je imela hudiča ponoči za tovariša."

Cezar je bil slišal dovolj, da se je prepričal, da mu od te dvojice ne preti nikaka nevarnost. Tresoč se od mraza, je stopil v kočo. Kako pa se je prestrašil, ko je stražmojster potegnil sabljo in mu grozé šel naproti.

"Le sem! Le sem!" je kričal dragonec, "Kdo Te pošilja?"

"Dr. Pipec," je povedal Cezar in izročil pismo.

"Res? No, lahko si gratulirate, gospod zamorec, da ste brez parole prišli cel tu noter! Lahko bi se Vam bilo šlo za črno kožo." Stražmojster je poklical vojaka, ki je nesel pismo Pipčevemu pomočniku, ker je bilo naslovljeno nanj.

Liza pa je dobrovoljno povabila zamorca:

"Pojdite sem, stari mož, in pogrejte svoje truplo tu pri ognju. Prepričana sem, da ljubi takšenle Afrikanec vročino ravno tako močno kakor vojak svoj kozarec." In natočivša mu žganja, je dostavila: "Náte, pokusite ga požirek; pogrel bo Vašo črno dušo in Vam dal malo več korajže."

Dalje prihodnjič.

SVETOPISEMSKI MODRIJANI IN ŽIVLJENJE.

Otroci smo velike dobe. V dolgih stoletjih ni bilo tako globoko segajočih sprememb vseh življenjskih razmer, kakor smo jih doživeli v zadnjih petdesetih letih. Pomisliti je le treba koliko iznajdb je prinesla ta doba, koliko popolnih prevratov v vseh vedah in v vseh strokah človeške delavnosti, vse to je sad svobode človeškega duha, svobodnega raziskovanja, ki se nič ne ozira na cerkvene nauke.

Dandanes nima cerkev nič moči zadrževati svobodnega raziskovanja. A časih je to moč imela in jo je kruto izrabljala.

Galileo Galilei je prišel v ječo in inkvizicija ga je hudo trpinčila, ker je zagovarjal nauk, da se solnce ne premika, nego da se naša zemlja suče okrog solnca. Cerkev je takrat učila, da se zemlja nikdar ne premakne, nego da se solnce suče okrog zemlje, dandanes ve to vsak otrok. Toda še v 16. stoletju je cerkev trdovratno branila svojo zmoto in se sklicevala na sv. pismo. Ker je vzkliknil svetopisemski Jozua, videč da je bitko izgubil: "Ustavi se solnce nad Gideonom in mesec na Alajonom" so svetopisemski modrijani trdili, da se solnce suče okrog zemlje in so z ognjem in mečem branili to svoje mnenje, češ, če bi bilo drugače, bi se Jozua vendar ne bil tako izrazil. Ker so sveto pismo smatrali za božje razodetje, so seveda trdili, da je vsaka zmota izključena.

Dandanes je zmota sv. pisma dokazana in dandanes pravijo svetopisemski modrijani, da je Jozua svoje besede "Ustavi se solnce nad Gideonom in mesec nad Alajonom" izrekel le kot izraz obupanja in da ne pomenijo nič več kakor če bi bil vzkliknil: "Kamenje naj ti zraste v trebuhu in osat naj ti zraste na nosu."

Protestanski svetopisemski modrijani niso bili nič pametnejši od katoliških.

James Simpson je leta 1847. iznašel kloroform in ga vporabljal pri zdravniških operacijah. — Ker je začel Simpson rabiti kloroform tudi pri težkih porodih in z njimi v zvezi stoječih operacijah, so protestantski duhovniki v Edinburgu zagnali strahovit krik in so dolžili Simpsona brezbožnosti ter zahtevali, naj se poraba kloroforma pri porodih prepove. Sklicevali so se pri tem na sv. pismo, češ, tam je rečeno "V bolečinah boš otroke rodila" in kdor hoče te bolečine pri porodih olajšati, greše proti božji zapovedi. Kdo vé, kake dimenzije bi bil zadobil boj edinburške duhovščine zoper Simpsona in porabo kloroforma, če bi se ženstvo ne bilo postavilo na Simpsonovo stran in zoper duhovščino.

Kako velika je časih omejenost svetopisemskih modrijanov, priča boj, ki je nastal l. 1819. v Kelmorajnu. V tem letu so hoteli mestni očetje vpeljati plinovo razsvetljavo. Toda duhovščina se je uprla. Katoliška duhovščina. S sv. pismom v rokah je duhovščina dokazovala, da je greh, z občno razsvetljavo spreminjati noč v dan. Trdila je, da se s tem spremeni božji red v naravi in da se jemlje s tako razsvetljavo ljudem vera, češ, vsled razsvetljave bodo izgubili strah pred temo in strah pred peklom. In ker ti argumenti niso dovolj zalegli, so duhovniki navili tudi patrijotično struno in rekli: Če bodo ulice vsako noč razsvetljene, se bodo ljudje navadili razsvetljenosti in ne bodo patrijotične iluminacije več mogoče ali pa ne bodo več napravile vtisa. Ta duhovniški boj je zadržal napravo plinove razsvetljave v Kelmorajnu za celo leto.

Naj nikar nihče ne misli, da so bile take razmere mogoče samo v preteklih časih. Tudi danes ni drugače, vsak napredek se doseže samo po ljutem boju, vsaka nova misel obvelja šele potem, ko je bila cerkev premagana. Tako vojsko, kakor jo je cerkev vodila v 16. stoletju proti Koperniku in Galileju, vodi dandanes proti darvinizmu. Ta boj se že bliža koncu, kajti cerkev je že začela odnehavati in se bo, četudi po dolgem uporu, naposled morala popolnoma udati. **Gregorij.**

VABILO NA PIC-NIC

— ki ga priredi —

Slovensko Narodno Samostojno Podporno Družtvo

V RAVENSDALE, WASH.

dne 24. julija 1910

Pri Lake View Pavilion, kakor lani.

Na ta izlet se vabijo vsi tu in okolici živeči Slovenci in Slovenke, posebna družtva iz Black Diamond, Wash. da se istega polnoštevilno udeleže.

Vstopnina $1.50. Kosilo, večerja in pijača prosta.

Pripeljite seboj prijatelje in znance. Za dobro potrežbo in zabavo bo skrbel **Odbor.**

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najbolšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vležanega piva in znanega

KOTBUSSER WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

Ženitna ponudba.

Mlad Slovenec se želi seznaniti s pošteno Slovenko v starosti 18 do 20 let. Podrobnosti se izve pismeno. Pismu je priložiti sliko. Na sredstva se ne gleda.

Josef Stainbergar,
Box 155 Oregon City, Oreg.
(7-8-15)

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljše.

Angleščina brez učitelja! Slovensko - Angleška Slovnica, Tolmač in Angl. Slov. Slovar stane samo $1.00, in je dobiti pri

V. J. KUBELKA

538 W. 145 St., New York, N. Y.

Pišite po cenik knjig!

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO 25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: Mike Dernovšek, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgtown pri Frank Markus v prvem nadstropju

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22.

Mladič & Krampats.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.

Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.

Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobubov.

V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajc spodnjega perila, kravat itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovolnost. ☞ Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Svobodomisel Podp. Zveza

USTANOV. 1908 · INKORPORINA 1909

Chicago, Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERŠČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika **Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill.** Denarne pošiljatve pa na **Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.**

Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".

Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

SPREJETA NOVA DRUŠTVA.

Št. 55 v Broughton, Pa.: John Reven, cert. št. 1348; Blaž Godec, 1349; Ivan Žitnik, 1350; Jurij Bizjak, 1351; Ivan Kastelic, 1352; Anton Rakar, 1353; Martin Primožič, 1354; Josip Kirk, 1355; Valentin Dolenc, 1356; Franc Frenk, 1357; Ivan Renko, 1358; Ivan Albreht, 1359; Jakob Kržišnik, 1360; Ivan Oblak, 1361; Jernej Košir, 1362; Mihael Fajfar, 1363; Ivan Mežan, 1364; Anton Tušar, 1365; Josip Gregorčič, 1366; Anton Debelak, 1367; Ivan Gorc, 1368; Ivan Maravc, 1369; Frank Godec, 1370; Valentin Luznar, 1371; Alojz Grmovšek, 1372; Jernej Janše, 1373; Anton Kusel, 1374; Alojz Arh, 1375; Anton Rajer, 1376; Franc Lenarčič, 1377. Društvo šteje 30 članov.

Št. 56 v Rock Springs, Wyo.: Anton Novak, prvi, 1378; Franc Burnik, 1379; Franc Kostanjšek, 1380; Paul Demšar, 1381; Anton Novak, drugi, 1382; Matija Tolar, 1383; Matevž Peternel, 1384; Anton Taučar, 1385. Društvo šteje 8 članov.

Št. 57 v Barton, Ohio: Alojz Barnet, 1386; Franc Koran, 1387; Josip Voleniček, 1388; Josip Barnet, 1389; Ivan Jelušič, 1390; Anton Koran, 1391; Franc Pavlič, 1392; Ignac Jelušič, 1393. Društvo šteje 8 članov.

Št. 58 v Greenland, Mich.: Josip Pintar, 1394; Peter Geshell, 1395; Jakob Brula, 1396; Josip Geshell, 1397; Matija Pintar, 1398; Josip Poje, 1399; Peter Gerzetič, 1400; Franc Šabac, 1401; Ivan Benčina, 1402. Društvo šteje 9 članov.

SPREJETI NOVI ČLANI IN ČLANICE.

K društvu št. 4 v Black Diamond, Wash.: Josip Jeraj, 1403; Ivan Perdih, 1404; Ivan Zavolovšek, 1405; Anton Poznič, 1406. Društvo šteje 47 članov.

K društvu št. 10 v Moon Run, Pa.: Franc Celestina, 1407. — Društvo šteje 24 članov.

K društvu št. 12 v Cumberland, Wyo.: Ivan Astrovšnik, 1408; Ivan Kržišnik, 1409; Franc Chadeš, 1410; Alojzija Petač, 1411. — Društvo šteje 37 članov in 2 članice.

K društvu št. 13 v Witt, Ill.: Andrej Podbevšek, 1412; Franc Korbar, 1413. Društvo šteje 23 članov.

K društvu št. 15 v Granville, Ill.: Albert Čejka, 1414. Društvo šteje 21 članov.

K društvu št. 17 v Aurora, Minn.: Franc Bernik, 1415; Ivan Kariž, 1416. Društvo šteje 24 članov.

K društvu št. 19 v So. Chicago, Ill.: Anton Debelak, 1417; Ivan Lustig, 1418. Društvo šteje 22 članov.

K društvu št. 20 v Cleveland, Ohio: Martin Vodopivec, 1419; Franc Urbas, 1420; Josip Kužnik, 1421; Frank Koran, 1422; Josip Kvas, 1423; Anton Bolka, 1424; Franc Pucel, 1425. Društvo šteje 29 članov in eno članico.

K društvu št. 22 v Indianapolis, Ind.: Lovrenc Zimic, 1426; Viktor Firoli, 1427. Društvo šteje 27 članov.

K društvu št. 24 v Milwaukee, Wis.: Jakob Praznik, 1428; Ivan Lenko; 1429. Društvo šteje 22 članov.

K društvu št. 25 v Reading, Pa.: Ana Košmerl, 1430. Društvo šteje 11 članov in eno članico.

K društvu št. 26 v Collinwood, Ohio: Alojz Kavšek, 1431. — Društvo šteje 12 članov.

K društvu št. 27 v Forest City, Pa.: Franc Gruden, 1432; Ivan Gerdin, 1433; Ivan Korošec, 1434. Društvo šteje 31 članov.

K društvu št. 30 v Bishop, Pa.: N. Heirandt, 1435; Matevž Dorman, 1436; W. Heirandt, 1437. Društvo šteje 22 članov.

K društvu št. 31 v Farmington, W. Va.: Demitro Kobilanski, 1438. Društvo šteje 33 članov.

K društvu št. 33 v Livingston, Ill.: Peter From, 1439. Društvo šteje 16 članov.

K društvu št. 37 v Blackburn, Pa.: Frank Dečman, 1440. — Društvo šteje 18 članov.

K društvu št. 38 v Jenny Lind, Ark.: Frančiška Bele, 1441. Društvo šteje 19 članov in 1 članico.

K društvu št. 40 v Salida, Colo.: Elija Hrga, 1442. Društvo šteje 22 članov.

K društvu št. 43 v High Bridge, Iowa: Josip Črnich, 1443; Anton Barish, 1444; Jurij Rajkovič, 1445. Društvo šteje 17 članov.

K društvu št. 50 v Milwaukee, Wis.: Paulina Wogrič, 1446. — Društvo šteje 10 članic.

K društvu št. 51 v Ravensdale, Wash.: Josip Tratnik, 1447. Društvo šteje 13 članov.

K društvu št. 53 v La Salle, Ill.: Franc Struna, 1448. Društvo šteje 11 članov.

K društvu št. 54 v Ely, Minn.: Mihael Svetič, 1449; V. Lužaje, 1450. Društvo šteje 15 članov.

PRESTOPILI ČLANI.

Od društva št. 1 v Chicago, Ill., k društvu št. 21 v Naylor, Mo.: Josip King, 1086. Prvo društvo šteje 35 in drugo 12 članov.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa., k društvu št. 56 v Rock Springs, Wyo.: Matija Batič, 38. Prvo društvo šteje 84 in drugo 9 članov.

Od društva št. 4 v Black Diamond, Wash., k društvu št. 29 v Taylor, Wash.: John Zavolovšek, 109. Prvo društvo šteje 47 in drugo 17 članov in 1 članico.

Od društva št. 16 v Clinton, Ind., k društvu št. 24 v Milwaukee, Wis.: Anton Verhovnik, 458. In Ivan Brenčič, 842, od društva št. 18 v Girard, Ohio. Prvo društvo šteje 27 čl. in 2 članice, drugo 23 in tretje 15 članov in 2 članice.

Od društva št. 8 v McGuire, Colo., k društvu št. 52 v Somerset, Colo.: Karl Grušovnik, 922; Vinko Kaučič, 923; Ciril Sikošek, 924; Ignac Dolenc, 925; Anton Delast, 920. Prvo društvo šteje 21 in drugo 14 članov.

Od društva št. 24 v Milwaukee, Wis., k društvu št. 18 v Girard, O.: Andrej Widerger, 476. Prvo društvo šteje 22 in drugo 16 članov.

POTUJOČI ČLANI.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Blaž Ahačič, 374.
Od društva št. 4 v Black Diamond, Wash.: Franc Komar, 366.
Od društva št. 5 v Darragh, Pa.: Ivan Delabjanka, 200; John Čopi, 370; Andrej Mosier, 124.
Od društva št. 15 v Granville, Ill.: Josip Kaferle, 418.
Od društva št. 16 v Clinton, Ind.: Paul Gregorič, 440.
Od društva št. 41 v Ambridge, Pa.: Josip Rataj, 1265.
Od društva št. 26 v Collinwood, O.: Josip Majcen, 758.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Ivan Eržen, 914; Jurij Špehar, 289; Jakob Guzelj, 630; Franc Novak, 295.
Od društva št. 14 v Yale, Kans.: Josip Pečnik, 533; Josip Tršinar, 344.
Od društva št. 16 v Clinton, Ind.: Josip Kuč, 447; Valentin Podobnik, 568.
Od društva št. 19 v So. Chicago, Ill.: Franc Košič, 496.
Od društva št. 22 v Indianapolis, Ind.: Andrej Mulc, 1020.
Od društva št. 27 v Forest City, Pa.: Ivan Slapničar, 655.
Od društva št. 37 v Blackburen, Pa.: Jernej Anžur, 1179.
Od društva št. 41 v Ambridge, Pa.: Franc Butara, 975.

ODSTOPILI ČLANI.

Od društva št. 6 v Winterquarters, Utah: Peter Zmrzlikar, 153; Martin Vertačnik, 1148. Društvo šteje 51 članov.

Od društva št. 18 v Girard, Ohio: Josip Mhle, 534. Društvo šteje 15 članov in 2 članice.

IZOBČENI ČLANI.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Matija Petek, 293. Društvo šteje 83 članov.

Od društva št. 4 v Black Diamond, Wash.: Josip Lamprečnik, 99. Društvo šteje 47 članov.

Od društva št. 5 v Darragh, Pa.: Jernej Valentinčič, 846. — Društvo šteje 43 članov.

Od društva št. 7 v Arona, Pa.: Alfons Svetič, 847. Društvo šteje 29 članov.

Od društva št. 9 v Leadville, Colo.: Josip Ščurk, 372; Ivan Prijatelj, 218; Franc Reja, 219. Društvo šteje 30 članov.

Od društva št. 10 v Moon Run, Pa.: Josip Petrič, 311. Društvo šteje 23 članov.

Od društva št. 25 v Reading, Pa.: Ivan Krofina, 594. Društvo šteje 11 članov in eno članico.

Od društva št. 30 v Bishop, Pa.: Vinko Hafner, 856; Boleslav Filipič, 928. Društvo šteje 20 članov.

JOS. IVANŠEK, glavni tajnik.

IZVLEČEK REDNE SEJE GLAVNEGA ODBORA S. S. P. ZVEZE.

29. junija t. l. se je vršila pod predsedstvom Anton Mladiča 8. redna seja po incorporaciji. Prisotni so bili: A. Mladič, Jos. Ivanšek, M. V. Konda, Jos. Benko, Jos. Verščaj, L. Skubic, A. Duller, J. Mladič, V. Rus in novoizvoljeni pomožni odbornik društva št. 1 v Chicagi, Ill., John Geshell.

Društvo št. 25 v Reading, Pa. poroča o bolnem bratu Krofina, s katerem so šli k zdravniku, kateri se je izrekel, in to s listinami potrdil, da je dotičnik že nad dve leti bolan. Ker se je potemtakem bolan v društvo in Zvezo vtihotapil, ga izključuje. Se vzame na znanje.

Društva št. 5 v Darragh, Pa. in dr. št. 7 v Arona, Pa. poročata, da sta vsako po enega člana izključili radi skabanja. Poročilo se sprejme, vendar je pa odbor opozoril gl. tajnika, naj se tozadevno pri odvetniku informira, ter društva tozadevno obvesti.

Društvo št. 12 poroča, da se je preselilo iz Cumberland v Sublet, Wyo. Se vzame na znanje.

Poročilo dr. št. 40 v Salida, Colo. o bolezni br. N. Predoviča, da je bil na drobu doma operiran in potem še le odpeljan v bolnišnico, se vzame na znanje.

Določilo se je, naj se plača smrtnina dedičem po umrlemu br. Taučarjem čl. dr. št. 45 v Baltic, Mich. — Z izplačanjem smrtnine dedičem po umrlem br. Vinc. Zor, čl. dr. št. 2 v Claridge, Pa., se počaka pobotnic od dedičev.

Nadalje predloži br. tajnik listine o operaciji br. Češen čl. dr. št. 20 v Cleveland, O. Dotične listine se glase, da je bil br. Češen operiran na bobnici, tvoru v dimljah, dimljača, pavke. Se vzame na znanje.

Overovljene listine o bolnem br. A. Miliču, kateri se nahaja v Gardner bolnišnici v Gadner, N. Mex. izkazujejo, da je brat bolan že od 23. nov. l. l. Izplača se mu bolniška podpora za 6 mesecev, ter počaka nadaljnih poročil.

Že večkrat razpravljena zadeva o operaciji br. Pekol čl. dr. št. 36 v Springfield, Ill. se je ta večer zopet obnovila. Bratu Pekolu je zlomilo nogo. Pri tem mu je zdravnik isto zravnal, mogoče tudi kaj obžagal ozir. obrezal, kar pa odbor ne smatra za operacijo. Torej se mu odškodnina za isto ne izplača, kakor tudi ne br. Češenu čl. dr. št. 20 v Clevelandu, Od. Smeta se pa tozadevno obrniti s prošnjami na delegacijo prihodnje konvencije, ki se bo vršila prihodnjega oktobra.

Dopis ozir. pritožba g. A. H. Skubica se prečita, nato povzame br. Benko besedo povdarjajoč, da smo svoje že storili, sedaj pa naj on svoje. Nato predlaga brat Verščaj, naj vzame odbor pritožbo na znanje, a se naj nanjo ne ozira iz znanih razlogov. Sprejeto.

Nato poroča br. tajnik v vspehu Zveze za mesec juni. Vstanovilo se je več novih družtev in sicer v Broughton, Pa., s 30, v Rock Springs, Wyo., s 8; v Barton, O., s 8 in v Greenland, Mich s 9 člani. K posameznim društvom je pristopilo 48 članov in 4 članice; dva na novo pristopivša društva sta iz današnjega poročila izostala, ker zdravnik ni imel časa pregledati zdravniških listov.

Na to poroča še br. tajnik, da ne more več delati za dosedanjo plčo, na kar stavi br. Benko predlog, utemeljujoč istega z raznimi podatki, da se mu plača $70.00 na mesec.

Brat tajnik pravi, da ne sprejme nobene plače izpod treh dolarjev na dan, kar bi znašalo $72.00 mesečno. Se mu dovoli.

Nato kritizira br. predsednik pisavo članka v glasilu št. 25 od 24. junija, meneč da je prizadet v njem on sam. Brat Konda pojasnjuje pomen članka, povdarjajoč, da posamezno nikogar ne zadeva, pač pa je vsestransko kritično razmotrivanje v prid vsega slovenskega naroda v Ameriki.

Nato zaključi predsednik ob ½12 uri sejo.

M. V. Konda, zapisnikar.

ŽE VEČ KOT 10 LETNO UREDOVANJE
kot glavni zdravnik in ravnatelj
NA SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU
V NEW YORKU
Vam je dosti dokaz, da je naš slavni svetovani

DR. J. E. THOMPSON

NAJBOLŠI ZDRAVNIK, in ima popolnu izkušenost v zdravljenju vsih bolezni. Že dosti velika nesreča za svakega je, ako ga napadne bolezen, a še večji siromak je oni, kateri zaupa svojo bolezen v zdravljenje neizkušnemu zdravniku:

NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKE BOLEZNI

katere Dr. J. E. Thompson bi se ne upal v najkrajšem času popolnom ozdraviti, on Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih boleznij:

Posledice onanije, triper, čankir sifilis, impotenco, polucijo ali gubitek moškega životnega soka; revmatizem. Vse kronične bolezni želodca, srca, glave, grla, vŠes, ledic, pljuč, prs, mehurja; kilo ali bruh; Vse spolne bolezni na notarnji ženskih ustrojih; neredno mesečno čiščenje; belitok, padanje maternice, neplodivost; Vse kožne bolesti; srbečino, lišaje, uši na spolnih delih, i. t. d.

ZDRAVLJENJE VSEH BOLEZNIJ OSTANE STROGO TAJNO

ZATORAJ ROJAKI ako ste bolni ter želite v kratkem popolnoma ozdraviti, natanko in brez prikrivanja ali sramovanja opišite svojo bolezen v materinem slovenskem jeziku ter v pismu natanko naznanite, kako je bolezen nastopila, koliko časa traja, in vse druge podrobnosti ter pisma naslavljajte edino le na sledeči naslov:

SLOVENSKO ZDRAVIŠČE
DR. J. E. THOMPSON
342 W. 27th ST., NEW YORK, N. Y.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčeč je napravljen iz izbranik zelišč in koreninic, vsebujočih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grižavici. **Priporoča se ga za preganjanje plinov iz drobja.** Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,
IZDELOVALEC
158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno **grenka vinska TONIKA** napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega **vina.**

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT
158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoludne in od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt, 814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoludne.

Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI
TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHISTVOM
624-628 Blue Island Avenue, Chicago
TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zedovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljše pivo
Edelweiss
Peter Schoenhoffen Brewing Co.
PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co., 1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription $2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto $2.00
za pol leta $1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto $2.50
za pol leta $1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE

GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

231

ČESA POTREBUJEMO.

Dober in razširjen list je dandanes za one, za katere piše, politična moč prve vrste. Z največjim zanimanjem razrešujemo vprašanje, ali je mogoče pridobiti politično moč polagoma, ali ne. Če razumevamo pod isto vladno moč, potem se mora seveda reči, da se je ne more z enim mahom pridobiti. Če pa razumevamo pod politično močjo skupnost ali splošnost političnih vladajočih sredstev, bode ves svet s tem soglašal, da si ne moremo pridobiti te moči naenkrat, ampak polagoma.

Proti armadi ne moremo ničesar storiti, prepustiti moramo razmeram, da jo iste izpodkopljejo, kar bodo tudi sigurnejše storile, kakor vsakatera agitacija.

A birokratskega gospodarstva ne moremo prepustiti naravnemu razvoju; gledati moramo na to, da ga omejimo, izpodrinemo in storimo mase zmožne, da ga popolnoma prevzamejo. To se doseže s krepko soudeležbo pri samovladanju, z našim prodiranjem v občinske zastope, z ojačenjem političnih in gospodarskih organizacij in z razširjenjem njihovih funkcij itd.

Vlado pa si pridobimo z pripravljanjem našega prodiranja v parlament.

A s tem vrsta vladajočih sredstev izkoriščevalnega razreda še ni izčrpana. Eno najboljših in najmočnejših njihovih sredstev je časopisje.

Dokler se je omejevala politika samo na občine, kakor se je to preje dogajalo, je zadostovalo ustmeno sporazumljenje, da se je podučilo mase o potrebnem političnem znanju in mišljenju, katerega je rabila demokracija za vodstvo občinske uprave. Odkar pa zahteva ekonomični razvoj večjo državno upravo in jo spravil v najtesnejšo zvezo z vsem svetom, je postala smotrena državna politika nemogoča za ljudi, ki so bili navezani na ustmeno sporazumljenje. Tako je postalo vodstvo politike privilegi onih ljudi, ki so znali brati in pisati in ki so bili v stanu, preskrbeti si informacije iz vsega sveta. To je eden vzrokov, zakaj demokracija po dosegi velike državne uprave redno izgine.

S šolskim podukom in časopisjem nastane zopet možnost, da začno ljudske mase razumevati politiko, in kmalu si pridobijo toliko zmožnosti, da same odločujejo politiko; na ta način nastane zopet demokracija na novi, boljši podlagi, kakor prejšnja, ki je bila samo komunalna ali zadružna, med tem, ko je bila druga narodna ali državna.

Toda časopisju, na kateremu temelji nova demokracija, grozi nova nevarnost po veliki, vladujoči moči, kapitalizmu in vladam, ki so si osvojile časopisja, katerega se poslužujejo, da premotijo ljudske mase. Saj morejo te le potom časopisov izvedeti, kaj jim škoduje, le potom istega morejo razvideti, kaj je v njihovo korist. Po časopisu, ki jim je na razpolago, se tudi tvori njihovo svetovno naziranje in politika, kateri sledijo.

Nevarnost, da privede neznačajno in za lastne koristi gledajoče časopisje ljudske mase v nevarnost, postaja vedno večja. Saj so bili v začetku samo demokratični, ljudstvu prijazni elementi, ki so se posluževali časopisja, da so podučevali ljudstvo; gospodujočemu razredu je nemogoče, uničiti časopisje. To je v sedanjih časih nemogoče. In radi tega je gospodujoči razred izpremenil svojo taktiko. Ker časopisja ne more uničiti, ga korumpira, in tako se hoče obdržati na krmilu; s korumpiranim časopisjem hoče korumpirati ljudsko maso samo in jo degradirati s tem, da se ji prilizuje.

Kjer se socialistični stranki ne posreči, z dobrim časopisjem preprečiti tega sistematičnega uničevanja ljudskega duha, tam se pogreza proletarijat vedno globje v politično odvisnost in duševno otopelost. Brez močnega, v socialnem duhu pisanega časopisja, ki more voditi delavce politično, ne znajo isti uporabljati volilne pravice; moč, ki je v njih, je brez koristi. Vse drugače je tam, kjer uspeva socialno časopisje! To so najbolje dokazali socialisti v Milwaukee.

Časopisje je najmogočnejše orožje vladujočega razreda. Seveda upotreblja to orožje največ proti delavcem. A to orožje je tudi ono, katerega mu delavci najlažje izvijejo iz rok in katerega mu tudi morajo izviti. Pridobitev vlade mora biti cilj našega boja; to je zadna postojanka, katero moramo zavzeti, in vse kaže na to, da jo lahko v naskoku zavzamemo. A predpogoj vspešnega obleganja kapitalizma je močno časopisje, ki mora seveda imeti tudi krepko zaslombo pri onih, za katere se bori, posebno pri organizacijah. Časopisja in organizacije se morajo medsebojno podpirati, drugače ni mogoče doseči ciljev, za katerim stremimo.

Žal, da proletarijat še vedno povsem ne razumeva vrednosti in moči neodvisnega, delavskega časopisja. Posebno Slovenci v Ameriki, ki so vendar skoraj izključno vsi delavci, so v tem oziru jako mlačni. Pač vé vsak somišljenik, da je izdajalec stvari lastnega razreda, če glasuje pri volitvah za koga drugega, kakor kandidata delavske stranke; da učini izdajstvo, če pristopi mesto k delavski organizaciji h kakemu katoliškemu družtvu. A mnogo je takih, ki se še danes ne zavedajo, da učinijo istotako izdajstvo, ako dado prednost kakemu meščanskemu listu, ga podpirajo in s tem delavskemu škodujejo. Taki ne vedo, da so volilni boji in boji za neodvisnost brez vspeha, če se delavski časopis ne okrepi toliko, da se more z njimi vspešno boriti; da se ne gre samo za to, osvoboditi roke, ampak tudi glavo, da roke niso svobodne, ako jih vodi nesvobodna glava, in da je časopisje pod današnjimi razmerami najvspešnejše sredstvo, glave proletariatov popolnoma osvoboditi kapitalističnega nadvarištva in poneumnevanja. —

To si naj slovenski delavci in naši somišljeniki zapomnijo, in naj tudi po tem delajo. Naj si skujejo mogočno orožje v dobrem delavskem listu, in kmalu bodo uvideli, kako veliko korist imajo od njega. —

SOCIALISTIČNI ZAKONODAJALCI.

Prav razveseljiv je pojav, da ne polaga amerikansko socialistično gibanje prevelike vrednosti na male vspehe in pridobitve, katere doseže tupatam nekaj socialističnih zakonodajnic v Zedinjenih državah. A s tem je podan dokaz, da so si trezni socialisti svesti svoje težke naloge.

Mi smo gotovo zadnji, ki bi želeli, da bi se iz vsakega malega vspeha naših parlamentarcev razbobnevala velika socialistična znaga. A ker ni nikjer drugje, kakor ravno v Zedinjenih državah, vsak vspeh velikega pomena je v interesu našega socialističnega gibanja, da vedno predočimo tukajšnjemu delavstvu razliko, ki obstoja med delovanjem socialističnih parlamentarcev in meščanskimi "delavskimi prijatelji."

Tako je bil n. pr. pred nekaj tedni sprejet v massachuttski zakonodajnici predlog tovariša Morrila, ki zastopa v asemblyu mesto Haverhill, da mora vsako naznanilo v časnikih, da se potrebuje delavcev, imeti dostavek je-li pri dotični tvrdki štrajk, ali se vodi delavski boj. Kljub temu, da je Morrill edini socialist v massachuttski postavodajnici, je znal svoj predlog tako podpreti, da je z njim prodrl.

Na videz se gre tu za nepomembno koncesijo delavcem, in tudi časopisje je o tem le malo poročalo. A kake koristi je za vodstvo delavskih bojev, dokazuje že prvi štrajk, ki se vodi od pravomočnosti odloka. V Bostonu se namreč strojniki bojujejo proti National Metal Trades Association, ker noče ta vposlevati unijskih delavcev. In kakor sedaj krajevno vodstvo Int. Mach. Association izrecno ugotavlja, se bostonskim izkoriščevalcem do sedaj še ni posrečilo, dobiti kakega večjega števila skabov. In to vsled tega ne, ker Morrillova postava varanje dela iskajočih popolnoma izključuje.

Kar ni storilo sto republikancev in demokratov, je dosegel eden socialist. — Ne da bi se ta vspeh velико razbobneval.

Trezem socializem in trezno, vspešno delovanje, pomaga delavcem, a ne kričanjo ter vsakovrstno zavijanjo. To naj delavci važujejo.

VERSKI PODUK V ŠOLAH.

Kakor bode vsakomur naših čitateljev znano, je v Ameriki vera od države popolnoma ločena in se tudi v javnih ljudskih šolah ne muči otrok z verskimi pripovedkami. Umevno je, da se katoliškemu klerusu, ki hoče imeti povsodi prvo besedo, to nikakor ne dopade. Rad bi se vtihotapil v amerikanske ljudske šole, a z najnovejšo razsodbo državnega nadsodišča ki je bila izdana pred nekaj dnevi, je temu stremljenju za vedno odklenkalo.

Državno nadsodišče je naznanilo v svoji razsodbi, da je v javnih šolah prepovedan vsak način verskega poduka, in naj si bode branje "sv." pisma, molitev ali petje nabožnih pesmi. Sicer je najvišje državno sodišče tozadevno že večkrat tako odločilo, a nikdar ne še v takem obsegu in tako temeljito, kakor ravnokar.

Katoličani v Winchestru, county Scott, so skušali v tamošnji ljudski šoli vpeljano pobožnost preprečiti, ker bi bili otroci prisiljeni, moliti protestantske molitve in peti protestantske cerkvene pesmi. Sodišče spodnje inštance je pritožbo odbilo, a drž. nadsodišče se je pridružilo takoimenovanemu mandamus postopanju in izdalo tozadevno razsodbo, ki se glasi v glavnih točkah kakor sledi:

"Take in temu podobne vaje so božja služba, kakoršnjo imajo navadno protestantske sekte. Prisiljenje k takemu poduku je kršitev ustavne garancije prostega izvrševanje verskega priznavanja in božje službe. Če je kdo prisiljen, se udeleževati kateregakoli načina božje službe, ne uživa svobodnega izvrševanja verskega priznavanja. Če bi se vršile te vaje v cerkvi, ne bi bilo niti dvoma, da niso verskega značaja, in ta značaj se tudi ne izpremeni, če se kaj takega dogaja na drugem prostoru. Če so otroci prisiljeni, udeleževati se proti svoji in staršev volji verskih obredov, so oropani verske svobode, katero jim jamči ustava. Otrokom se ni godila krivica takrat, ko so dobili molitvene knjižice, ampak potem, ko se jim je zapovedalo, naj se udeležijo verskih obredov. Svobodno priznavanje vere je enako verski svobodi. V deželi verske svobode ne sme in ne more sodišče odločevati, katera vera ali sekta je prava. To ni pravno vprašanje.

"Pred postavo so vsi enaki, protestanti, katoličani, mohamedanci in Židi, mormonci, svobodomisleci in neverniki. Naj ima večina prebivalcev že to ali ono mnenje, sodišče nima pravice, onega mnenja vsiliti manjšini, in naj bode manjšina še tako majhna. Ravno v varstvo manjšine so ustavno zajamčene omejitve, ker večine takega varstva ne potrebujejo — same se lahko varujejo. Čitanje biblije v šoli je poduk. Mogoče ni smoter takega čitanja verski poduk, a če je temu tako ali ne, s čitanjem biblije se podaja verski poduk. In če se tudi prizna, da tak poduk ne vsebuje nič slabega, sekte vendar ne bi bile edine, kako se naj poduk uvede. Katerikoli poduk o verskih stvareh (Kristovo božanstvo, trojica, vstajenje, krst, posmrtno življenje, kazen in plačilo po smrti, polnomoč duhovnikov, obhajilo itd.) mora biti poduk sekt, ker se razne sekte v tem ali onem ne strinjajo.

"Prosilci so katoličani. Po postavi so prisiljeni, prispevati k vzdrževanja te šole in pošiljati svoje otroke vanjo, in razun teh prispevkov plačujejo tudi druge stroške, ako pošiljajo otroke še v drugo šolo. Kako pravico imajo učitelji, da bi se morali učiti otroci drugih verskih pripovedk, kakor so one, ki so jih čuli od staršev? Zakaj naj bi država silila otroke, se naučiti drugačni "očenaš", kakor ga molijo starši."

Predsednik šolskega sveta, Urin, zagotavlja, da so to vprašanje na enak način rešila tudi nadsodišča drugih držav. V Chicagi zastopajo šolske oblasti že dalj časa stališče, da niso javne šole za verski poduk, ampak za izobrazbo otrok vseh mogočih veroizpovedanj in vseh narodnosti. Mrs. Young, šolska superintendentinja, se je izjavila na sličen način, namreč, da bi pomenjalo vse, kar je v zvezi z verskim poukom v šolah, za dobrobit istih veliko nevarnost. Nasprotno se mora podučevati v ljudskih šolah temeljne točke resnice, poštenja, ter poštenega delovanja in nehanja v zasebnem in javnem življenju. —

NAVODILO ZA KLERIKALNO ČASOPISJE.

Jezuitski provinciral Chiandano je izdal "Katoliški žurnalizem". Knjiga vsebuje "norme za katoliške časopise" in je bila še kot rokopis predložena papežu, ki jo je 30. decembra 1909 tudi aprobiral. Naj navedemo nekaj stavkov iz te knjige: Dobre lastnosti hudobnega pisatelja se sicer ne smejo zatajiti, smejo se pa zamolčati, kajti ti neverci nimajo pravice, da se hvalijo njihove dobre strani. (Stran 32.) Namesto da se hvalijo posamezni deli ali strani, naj se rajši celota presoja, kar naj bo pri hudobnem pisatelju enako obsodbi. (Str. 33, 34.) Ali se naj pa naglašajo samo slabe strani, da se ga potem nihče ne upa brati. (Str. 35). Glavno je pa, da se takim avtorjem ne pridobi časti in ugleda med bralci. (Str. 36). Sektirerji se vedno lahko napadajo. (Str. 34.). Ni treba preveč ozira jemati na nasprotnika, dandanes se prej greši s tem, da če je premehak in premalo pogumen. (Str. 87.). Tisti, ki se moti, se mora sicer od zmote razločevati, nemogoče je pa zoper zmoto se bojevati, ne da pade njena zlobnost, smešnost in diskreditiranje tudi na tistega, ki se moti. To je njegova krivda. (Str. 97.). Napram arogantnim nasprotnikom cerkve ne presega nobena psovka (vituperio) dovoljene mere, če le odgovarja svojemu namenu. (Str. 92.) Sveti Frančišek Saleški pravi: Očitni sovražniki boga se morajo razupiti (diffamare), kolikor je mogoče. (Str. 92.). Teh od papeža aprobiranih navodil se starokranjsko klerikalno časopisje tudi prav zvesto drži. Posebno kar se predzadnjega stavka tiče, je slovensko klerikalno časopisje doseglo rekord.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravništvo.

Najmodernejši fotografijski závod v Ameriki

Izdelujemo slike v vseh velikostih. Pridite k nam!

Nemecek

1439 W. 18. cesta
nasproti Č. S. A. dvorane.

Največji čudež današnjega dne.

Telegrafično pošiljanje denarja v stari kraj za 50 centov.

Vsaki, kateri plača 50 centov več, kakor je navadno plačal pri pošiljanju denarja po pošti, pošlje zdaj lahko vsako svoto denarja telegrafično v stari kraj.

Denar je že drugi dan v Evropi nakazan in izplačan a čez 10 do 12 dni dobi pošiljatelj v Ameriki originalni recepis evropejske pošte. Prijemnik denarja v starem kraju ne plača niti vinarja, kadar prejme denar. Ni potrebno, da se mi pošlje evropejska adresa prijemnika ali kako drugo naznanilo poprej. Nikdo drugi na svetu ne more tako po ceni pošiljati denar brzojavno v staro domovino.

Puskusite in prepričajte se.

Denar pošljite meni po Money Orderu, čeku, ekspresu ali v registrovanem pismu. Pišite po cenik in navodila.

Kdor mi pošlje naslovov, dobi lepo darilo.

IVAN NEMETH,
Biv cesarski in kraljevski konsul, agent.
457 Washington Street, New York, N. Y

EDINA VINARNA

ki toči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj Vam ga pripeljemo na dom — brezplačno!

Naše vino je izvrstno in kdor ga je pil, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard 1903 Blue Island Ave.
Telefon Canal 842.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz koreninic, nabiranja različnih rož in vsih nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojce na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40,000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljala se bode stara pesem. Kar se danes nudi za $16 aker, predno mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10,000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od $50—100 v pridelku pavole, $30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen druzih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je $16.00 aker, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. $6.00 na aker takoj in ostanek na 6% obresti poljubno.

F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček
1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

NAJBOLJŠA GOSTILNA

na Blue Island Ave. v Chicagi je J. F. Bolek ova, kjer se toči izborno Schlitz pivo i fina vina. Domača in cenena kubinja. Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c Večerja s pijačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna.

JOE F. BOLEK
1870 Blue Island Ave. vogal 19. ul.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov. **21. nov. 1909**

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Znamenita obletnica: križarji.

Priredil A. H. SKUBIC.

Jutro 15. julija.

Proti jutru se vihar ni polegel, marveč se še ojačil do te mere, da ni bilo moči razpeti šotora, v katerem je imel kralj Ladislav navado poslušati vsaki dan po tri maše. Končno je dospel knez Vitold s prošnjo, da se služba božja odloži na ugodnejši čas in da vojska odrine naprej. Kralj je tej prošnji vstregel.

Ob solčnem izhodu je poljska vojska odrinila naprej, zanjo pa nepregledna karavana voz. V jedni uri po odhodu je veter nekoliko utihnil in razvili so prapore.

Kakor daleč je oko segalo, se je pokrilo polje kakor s prižastimi cvetkami. Noben pogled ni mogel pregledati vseh čet in cel gozd bojnih znamenj, pod katerimi so stopali posamezni polki naprej. Krakovska četa je šla pod rdečim praporom z ovenčanim belim orlom in ta je bil glavni prapor vse kraljevine, poglavitno bojno znamenje vse vojske. Nesel ga je Martin iz Vrotimovic, ki je imel v svojem grbu Polukozo, in je bil močan in daleč po svetu sloveč vitez. Za njim so šli dvorski dostojanstveniki; eden je nosil dvojnast litevski križ, drugi pa majhno zastavo. Pod banderom sv. Jurija je korakal oddelek najetih vojakov in zamejnih prostovoljcev, večinoma Moravcev in Čehov. Bili so to divji ljudje, zlasti, pešci, ki so korakali za suličarji, toda tako hrabri in tako besni v boju, da so bojevniki odskakovali od njih, kakor pes od ježa. Bili pa so oboroženi s kosami, s sekirami in cepci, s katerim orožjem so grozno, nečloveško mlatili okolu sebe. Ti ljudje so se dali najeti od vsakega, kdor jih je plačal ter so se živeli le z vojno, ropom in morenjem.

Poleg Moravcev in Čehov je korakalo pod svojimi bojnimi znamenji šestnajst poljskih praporov, od katerih je bil eden premiški, jeden levovski, jeden gališki in trije poljski, za njimi so stopali poljski pešci, oboroženi večinoma s kosami in sulicami. Mazoveška kneza, Jameš in Ziemovit sta vodila 21, 22 in 23 prapor. Potem so šla škofijska in gosposka krdela. Skupaj jih je bilo dvaindvajset. Bilo je to celo morje konj in ljudi nad katerimi je štrlel kviško gozd sulic z malimi banderci, za njimi pa vsa moč pešcev. Vsi so vedeli, da gredo v grozno bitko, vedeli pa so tudi, da mora tako biti in zato so šli z veselim srcem, prepevaje nabožne bojne pesmi.

Na desnem krilu so stopale Vitoldove čete pod raznovrstnimi banderi, toda vse z isto litevsko hrabrostjo. Vseh oddelkov ni bilo moči pregledati, ker so se razprostirali preko polja in livad za jedno nemško miljo na širjavo.

Predpoldne je dospela vojska k vasi Logdan in k Tannenbergu ter se vstavila na robu gozda. Ta prostor je bil jako pripraven za počitek ter zavarovan pred vsakim nepričakovanim napadom, kajti na levi strani je ležalo dubrovsko jezero in na desni pa ljubičko jezero, pred vojsko pa se je razprostirala jedno miljo široka planjava. Na sredi te planote, ki se je nekoliko dvigala kviško proti zapadu, je bil zelen log, zvan Grünwald; nekoliko dalje so se lesketale slamnate strehe ter pusto in otožno obrežje pri Tannenbergu. Nikdo ni pričakoval križarjev ta dan, vendar pa so bile čete za vsak slučaj postavljene v bojnem redu, radi večje sigurnosti. Vojska se je hotela odpočiti. Na Vitoldovo povelje so poslali predne straže proti Grünwaldu in Tannenbergu, da preiščejo okolico in pazijo na sovražnika. Kralju pa so postavili šotor na obrežju jezera Lubec, da je mogel prisostvovati službi božji.

Jagelo, Vitold, mazoveška kneza in vsi bojni svetovalci so šli v šotor, da se pred groznim dnem priporočijo bogu in da vidijo kralja. Videli so ga, ko je korakal v sivi obleki in z resnobnim licem, s katerega je bilo moči brati veliko skrb.

Nekoč je obiskal Jagello križarske pokrajine z ognjem in mečem, toda to je storil še kot poganski litvinski knez; vendar ko je sedaj kot poljski kralj in kristjan videl požgane vasi, pusto pogorišče, kri in solze, se je prestrašil jeze božje! Toda evo, danes ali jutri se vsa zemlja omadežuje s krvjo. Resnica, da ta sovražnik dela v nebo vpijočo krivico, vsekako pa nosi križ na svojem plašču in branijo ga tako velike svetinje, da se je umikala vsaka misel na boj pred njimi. Vsa vojska se jih je bala. Ne sulumečev, sekir, temveč svetih moči. "Kako hočemo dvigniti roko na velikega mojstra, ko pa ima na oklepu škrinjico za svete ostanke in v njej spravljen ostanek svetega križa?"

Vitold se tega ni bal in je silil na bitko.

Prihod Križarjev. Izzivanje.

Duhovnik iz Klobucka je ravnokar odslužil prvo mašo in župnik kališki bi imel služiti drugo, med tem je šel kralj ven pred šotor, da si nekoliko zravna žamrle ude, kar nakrat pridrvi na penastem konju plemič Hanko Ostojčik ter zakliče še poprej, predno skoči s sedla: "Nemci gredo!"

Na te besede planejo vitezi po koncu, na kar kralj zakliče: "Kje si jih videl in koliko jih je?"

"Videl sem jeden polk v Grünwaldu, toda za tem polkom se je dvigal prah, kakor bi jih šlo ondi še več," je odgovoril Hanko.

Vitold, kateremu je kri vdarila v glavo je zavpil: "Odpovejte drugo mašo — in dajte mi konja." Kralj pa mu je položil roko na ramo in mu rekel: "Pojdi ti, brate, jaz pa se vdeležim sv. maše."

Na to so prihajali razni glasniki ter povedali koliko sovražnih polkov so videli. Nikakega dvoma ni bilo več, da vsa križarska vojska prihaja, da zastopi pot kraljevim četam. Vitezi so odjezdili k svojim krdelom, kralj pa je šel v šotor, kjer se je brala sveta maša. Ko je zopet izstopil iz šotora se je sam na lastne oči prepričal, da so poslanci govorili resnico, kajti na obzorju, kjer se je končala obširna ravan je bilo videti nekaj črnega, prav kakor bi nakrat zrastel gozd na praznem polju. Ko je tako pregledal obzorje, vpraša svojega podkanclerja:

"Katerega svetnika god obhajamo danes?" "Spomin razpošiljatve apostolov," je bil odgovor. "Toraj god razpošiljatve apostolov bo poslednji dan za toliko tisoč kristjanov, ki se pobijejo na tem polju."

Na to mu pripeljejo konja, v daljavi pa se pojavi šestdeset suličarjev, ki jih je poslal Zindram iz Maškovic, kot telesno stražo kralju.

Brž ko je kralj začutil pod seboj konja in sulico v roki, se je nakrat ves spremenil. Tuga mu je zginila z lica, male črne oči so se lesketale in na licu se je pojavila rdečica — nekdanja bojna strast se ga je znova polotila.

*

Med tem je nemška vojska zapustila polagoma višino, stopala mimo Grünwalda in Tannenberga ter se vstavila v bojnem redu sredi polja. Iz poljskega tabora je bilo moči razločno videti celo morje konj in vitezov pod železnimi oklepi. Bistrejše oči so razločevala tudi razna znamenja kot: križe, orle, meče, čelade, glave zubrov in medvedov.

V križarski vojski se je dalo na mah spoznati dva polka velikega mojstra, v katerima se je nahajal cvet križarskih vitezov, in poglavitno četo celega reda, kateri je zapovedoval Friderik von Wallenrod, ter močen polk sv. Jurija z rdečim križem na belem polju in mnogo drugih križarskih čet, ki so prišle iz križem sveta. Bili so tam gosti iz Avstrije iz Bavarske, iz Švabske, iz Švice, iz slavne Burgundije, iz bogate Flandrije, iz solnčne Francije, o katerih vitezih so pripovedovali, da še takrat, ko leže na tleh, izgovarjajo bojevite besede, iz prekomorske Anglije, domovine najboljših strelcev, celo iz daljne Španije, kjer je vsed neprestanih borb s Saraceni bila takrat vitežka čast in hrabrost v najlepšem cvetju.

Križarji so zrli z visočine na lesnato nižino ter videli na robu gozda samo nekoliko poljskih praporov, zato niso bili povsem gotovi ali je to že vsa poljska vojska ali ne. Na levi strani poleg jezera je bilo res videti večje krdelo bojevnikov, v tršiču se je nekaj lesketalo nalik sulicam in kopjem, kakoršna so rabili Litvinci. Toda to so utegnile biti le številnejše poljske prednje straže. Še le ubežniki iz razrušenega Gilgenburga, so velikemu mojstru pritrdili, da pred križarsko vojsko stoji vsa poljska moč.

Zaman so pripovedovali ošabnemu Ulriku o poljski moči, ker on jim ni hotel vrjeti, vrjel pa je svoji prevzetni domišljiji, da bo slavno zmagal. Še prednjih straž ni pošiljal, toliko je zaupal v lastno moč. Svojega nasprotnika je jako nizko cenil in ko mu je gnjevski komtur, ki je dal na lastno roko preiskati okolico, povedal, da je Jagellova vojska mnogo številnejša, mu je Ulrik odvrnil:

"Kakšne čete so to?! Samo s Poljaki bomo imeli nekoliko posla, vsi drugi pa, ko bi jih bilo še toliko, so bolj sposobni za žlice, kot pa za orožje."

Ulrik je kar koprnel, da se vdarita, vendar Nemci niso mogli vdariti na Poljake, dokler so oni stali v gozdu in na robu gozda, kajti njih viteštvo je bilo sicer grozno na odprtem polju, ni pa se znalo bojevati v goščavi.

Radi tega so se zbrali glavni nemški poveljniki na kratko posvetovanje okrog velikega mojstra, na kak način bi bilo mogoče zvabiti sovražnika iz hoste.

Bilo je okolu poludne in solnce je bilo visoko.

"Tukaj ne bomo čakali," pravi Ulrik. "Kaj naj storimo?"

Po daljšem posvetovanju sprejeli so mnenje Gerodorfa da naj se pošljeta k poljskemu kralju dva glasnika z naznanilom, da mu veliki mojster pošilja dva meča in da poziva Poljake na smrtni boj in ako mu je bojno polje premajhno, da mu hoče Ulrik nekoliko polja odstopiti.

Kralj je bil ravnokar prijezdil k glavnemu praporu, ko mu povedo, da se bližata dva glasnika od križarske vojske in prav veselil se je, meneč, da sta poslanca miru. Toda kako je bil presenečen, ko stopita poslanca pred njega in spregovorita:

"Veliki mojster Ulrik, pozivlje vaše veličanstvo, gospoda in knjeza Vitolda na smrtni boj in da svobode nekoliko vašo hrabrost, katere vam očividno primanjkuje, pošilja vam ta le dva gola meča s naročilom, da vam nekoliko odstopi s polja, ako ga imate za bitko premalo, da se vam ne bo treba skrivati po hosti."

Nadaljevanje na 8. strani.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

M. Washington..13. July 1910 | M. Washington 31. Aug. 1910
Oceania.....17. Aug. 1910 | Argentina.....14. Sept 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 51te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

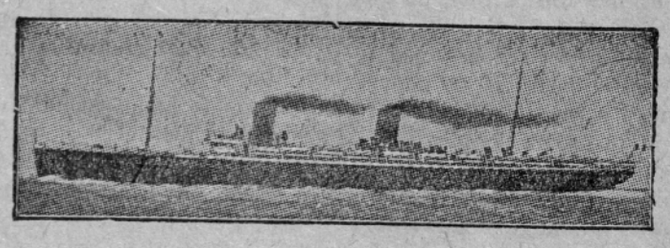

New Yorк v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence.....30.000 HP | La Lorraine.....22.000 HP
La Savoie.....22.000 HP | La Touraine.....20.000 HP
Chicago, nov parnik.....9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Pristanišče 57 North River vznožje 15ta St, New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.
MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.
Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastonj.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19 ul

VLOGE $3,000,000 00
GLAVNICA . $200,000 00
PREBITEK . . $100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

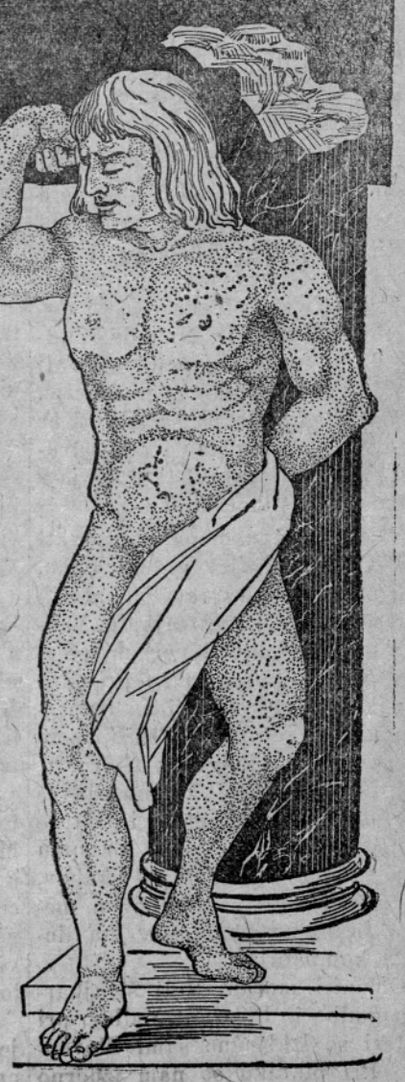

DR. E. C. COLLINS.
ustanovitelj

SAMO NEVEDNI IN NEISKUŠENI ZDRAVNIKI

oglašajo po časopisih in se smatrajo zmožnim zdraviti raznovrstne bolezni.

Ti zdravniki poskušajo potom oglasov bolne Slovence na to pripraviti, da jim svoje zdravje poverijo. A naši rojaki niso tako nespametni, da bi jim svoje zdravje poverili in se dali od takih neiskušenih in neveščih mazačev zdraviti. Vsakemu iz med naših rojakov je znano, da nijednemu zdravniku ni mogoče ozdraviti vseh bolezni. Nekateri zdravniki so zmožni ozdraviti te bolezni, toda ne razumejo zdraviti vseh bolezni. Naprimer zdravnik, kateri je zmožen ozdraviti tuberkulozo, bi morda ne bil zmožen ozdraviti srčne napake ali kake druge bolezni. Vsled tega imamo v sedanjih modernih časih sloveče bolnišnice in zdravniške zavode. V takih bolnišnicah in zdravniških zavodih najdete najiskušneje in najvešče zdravnike, kateri skupno razumejo ozdraviti vsako in vse bolezni. Ako trpite na pljučah, je zdravnik tu, kateri Vam zdravila predpiše, in ozdravi te bolezni, ako trpite na slabi krvi, je zdravnik tu, kateri Vas ozdravi te bolezni in ako trpite na kakej drugi bolezni, je zopet zdravnik tu kateri Vas ozdravi na onej bolezni, in tako skupno zdravniki zamorejo ozdraviti vse bolezni.

Na tej podlagi je slavni Dr. E. C. COLLINS ustanovil THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE kateri zavod zavzema danes prvo mesto ter je jeden izmed najslavnejih in najmodernejših zavodov na vsetu. Zdravniki v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE ne prakticirajo zdravil ampak so največi in najiskušneji zdravniki, kateri skupno so že ozdravili vsakovrstne bolezni, ter so zmožni ozdraviti tudi vas.

Ker imate toraj ta sloveči zavod na razpolago, ne ispostavljajte vašega zdravja in življenja, zdravnikom kateri oglašujejo po časopisih in o katerih še nikdar čuli niste. Ne spustite se jim na limanice samo radi tega ker vidite njih slike v oglasih in raznih časopisih. Samohvala teh zdravnikov je sicer jako velika, a uspeh in njih znanost je jako slabo.

Brez izjeme, kako bolezen imate, pišite takoj v svojem materinem jeziku ali pa pridite osebno v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE in prepričali se bodete da ste tudi vi jeden izmed tosočerih ozdravljencev kateri so pripravljeeni potrditi, da so poskusili prej raznovrstne zdravnike, kateri vam pa niso zamogli pomagati in ozdraviti, nakar ste se konečno obrnili na THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE kjer ste našli takojšno pomoč ter bili potom metode teh slavnih zdravnikov zopet popolnoma ozdravljeni.

V tem slavnem zavodu, je bilo ozdravljenih, v pretečenih 14 letih več bolnikov kakor skupno pri vseh ostalih zdravnikih. Vse kar Vam je storiti obrnite se zaupno v ta zavod kjer Vam bode takoj pomagano. V dokaz povoljnih uspehov, vam leži na razpolago na tisoče zahvalnih pisem od ozdravljenih bolnikov iz vseh delov sveta, kateri so že obupali nad svojim zdravjem, a potom metode zdravnikov THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE pridobili zopet zaželjeno in trdno zdravje, katerega se še dandanes vesele. Vsa pisma naslovite na Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelod;

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th St., New York City

URADNE URE SO: vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan. Vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

Ako trpite na:

Želodčnej bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali ako imate reumatizem, glavobolj, škrofeljne, hripavost, naduho ali jetiko, srčno napako, nervoznoznost zlato žilo, kilo, ali bolezen pljuč, jeter, ledic ušes ali oči. Napihnjenost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trabuljo, neuralgio, mazulje ali kake druge notranje ali vnanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar Vam bode pomagano.

Pišite takoj danes po jedno zanamenitih in prekoristnih od Dr. E C. Collins-a spisanih knjig, katero dobite povsem brezplačno.

DOPISI.

IZ CLARIDGE, PA.

Prosim, priobčite sledeči dopis v predalih priljubljenega nam Gl. Sv.. Veselih novic ne morem poročati, ker je v Westmoreland okraju še vedno štrajk. Nič nam ni znano, kdaj bodemo zopet pričeli z delom, ker se premogarski baroni na vse krip'je branijo, privoliti v naše zahteve. Nič se ne zmenijo, da bi z nami sklenili kako pogodbo, ker še vedno upajo, da nas bodo dobili pod se. Manjši lastniki so pripravljeni, našim zahtevam ugoditi, a večji mogotci mislijo, da bodo s skabsko pomočjo zlomili štrajk. Mali operatorji so prepričani, da se nikakor ne podamo, ako ne dobimo svojih pravic in da se ne bomo uklonili kljub vsem zvitim nakanam kapitalističnih izkoriščevalcev. In tudi ne, če se deputiji še tako poslužujejo svojih kolcev.

Družbe vedo, da smo jim hlapčevali dolgo vrsto let in da nas niso varale samo pri zaslužku; varali so nas tudi s tem, da smo jim morali zastonj delati; sprva so nam plačevale po 55 ct. od tone, potem 60, 65 in 70 ct. od premoga na "screen", skozi katerega se je pretaknil kvadratni čevelj velik kos premoga, tako, da je dobil premogar komaj 40 do 50 ct od s premogom naloženega voza. Vse drugo je bilo zaračunjeno za "slack". Vrhu vsega tega smo morali še donašati v rove podpore in lesene relse, in po zapuščenih prostorih odstranjevati kamenje, ki se je tekom časa nabralo, odstranjevati in nositi v posodah vodo, podpirati strope in trgati ter odpravljati takoimenovane "hospeke" — vse to zastonj po 12 — do 15 ur na dan. Še bogu bi se moral zahvaliti, da si smel v rov! Navajeni smo bili sužnjištva. Seveda, kdor je hodil vsak dan redno v rov, je že zaslužil toliko, da se je pošteno preživljal. Kdor si je pa kake cente naravnost od ust odtrgoval, je mogel dati nekoliko "na stran". A kaj se je zgodilo? Kakor hitro so si revni delavci nekaj pristradali, in so to kompanije spoznale, so takoj ustanovile svoje "štore", da je moral delavec vse do zadnjega centa pri njih pustiti. Zraven tega se je moral še zadolžiti. Komur je slučajno še kak cent ostal, je dobil mesto denarja plehnate čeke, s katerim je plačeval druge stvari. Gotovega denarja marsikateri dalj časa še videl ni. Vse je ostalo družbam, za rent, kurjavo, obleko, jestvino in drugo. Še celo svoje saloone so postavile kompanije. Kdor si je poželel kozarec pive, je moral iti v kompanijski saloon in piti tam slabo pijačo. Kdor je kupil kaj v mestu, je moral kupljeni predmet skrivati, da ga ni kak boss videl, ker je bil vsakdo odslovljen, kdor ni kupoval v kompanijskih štorih. Tako se je dogajalo v Edna No. 1 in 2. Vse hiše v naselbini so kompanijske, kakor tudi zemlja. Tako je vsakemu obrtniku nemogoče, da bi se tam naselil in izvrševal svoj poklic. Družbini policaji bi vsakega takega takoj nagnali. Nek rojak se je prav dobro izrazil, ko je rekel, da je Edna enaka kneževini Monaco. Tudi tam "regirajo" baje na enak način.

V rečeni koloniji so imeli "gospoda" superintendenta in četo bossov in podbossov, ki so gospodarili po svoje. Celo svoj denar so kovali — že omenjene plehnate čeke. Tako in enako se je dogajalo tudi drugje. Ni tedaj čudno, da so se premogarji odzvali pozivu premogarske organizacije, ki jih je pozvala na štrajk. Ker gotovo se je z delavci tudi drugod tako postopalo, kakor se je z onimi v Westmoreland Co.

Nisem imel namena popisavati kakih dogodljajev v teh dneh, pač pa opisati vzroke, iz katerih smo premogarji zaštrajkali. Vendar naj mi bode dovoljeno omeniti piknik, katerega so priredili štrajkujoči premogarji na Exportu dne 28. junija. Udeležili smo se ga vsi štrajkarji iz Claridge, Pa. Pokazali smo skabom, da se tudi mi lahko veselimo in da še nismo "suhi". (— V Exportu namreč "dela" okoli 40 skabov, ki se ponašajo s smrdljivim mesom in pivom, katerega jim dovaža kompanija. —)

Omeniti moram tudi štrajkarsko godbo iz Pleasant Valley, pri kateri so izključno sami Slovenci. Pri pikniku so nam izborno godli pozno v noč. Veselili smo se pri kruhu in škafu pitne vode, ki nam je nadomestovala pivo, gotovo bolje kakor garjevci v zabitih barakah ob skabskem pivu in mrhovini, pod varstvom deputijev in konštablerjev. A teh ni bilo treba. Nobenemu skabu se ni nič pripetilo in v miru so lahko — moram se tako izraziti — poželi svoj plen.

Sramota je, da je med skabi največ Ogrov in Slovanov, izvzemši od teh Slovence. Vzrok temu je menda ta, ker ne bero časopisov in se dado prevariti sleparskim agentom. Tak nevednež pride, bossi ga odvedo v rov, kakor mulo, in od dela ga spremljajo deputiji, katere mora sam plačevati, tako, da ostane revežu komaj 10% od svoje "plače". Kompanija si uračuni za vozni list, varstvo po deputijih, stanovanje, hrano, obleko in bogsigavedi kaj še vse. Ko bode štrajk končan, bodo dobili reveži račune, da dolgujejo kompaniji toliko in toliko. Pomiloval bi jih, ko bi nam ne delali škode, a tako jim morem le privoščiti neprijetno presenečenje, ki ga bodo dočakali.

Mislim, da bode treba končati. Predno se zopet drugič oglasim, upam, da se bodo razmere v našo korist spremenile. V dosego tega opominjam delavce, naj bodo složni in naj vstrajajo do zadnjega. Vsem agentom in sličnim varalicam, ki vas nagovarjajo ali silijo na sramotno skabanje, dajte toplo zaušnico in naženiti jih, kakor psa, ker drugega ne zaslužijo.

Pozdrav vsem slovenskim štrajkarjem!

Štrajkar na počitnicah.

Aurora, Minn.

Cenjeno uredništvo: —

Nerad se spuščam v javnost, a razmere so me do tega prisilile. Zaman smo pričakovali boljših časov, — ljudij se odpušča od dela, obilo rude je nakopičene, tako, da se človek nehote vpraša, zakaj se kopiči. In delavci? Zastonj prodajajo in ponujajo svojo moč kapitalizmu, a skoraj vedno dobijo odgovor, da je ne rabijo Kdor je toliko srečen, da dobi delo, mora delati kakor črna živina. Tako je tukaj pri nas in radi tega, rojaki, delavci, proč od tu! Nikar ne hodite semkaj, ker so sedaj jako slabi časi. In kljub temu hočejo tukajšnji verski fanatiki zgraditi hišo, ki bo baje stalo $4000.00, beri štiritisoč dolarjev! Mi svobodomiselci ne bi imeli nič proti temu ugovarjati, ker, vsak delaj, kakor hočeš! To je naše geslo. A da ne pustijo podrepniki v miru nas, in kolektujejo povsodi, naj si bode pri Židu, metodistu, luteranu, z eno besedo, povsodi, kjer upajo kaj dobiti, in to nekako s silo, je pa le preveč. Svoječasno so se ljudje zanimali za dvorano, a glej ga zdaka, takoj so vzrasli nasprotniki in začeli govoriti, da mora biti preje plačana cerkev in farovž, potem se bode kaj drugega naredilo. — —

V štev. 133 Glas Naroda sem čital v dopisu iz Eveleth, Minn. med drugim, da smo tukajšnji Slovenci odkorakali na kolodvor Mesabe železnice, kamor so se pripeljala družtva iz Ely, Aurore in Gilbert. Da nas čitatelji Glas Svobode ne bodo napačno sodili, naj povem na tem mestu, da imamo v Aurori štiri možka in eno žensko družtvo, a nikdo ni šel v Eveleth zijala prodajat. Iz Aurore ni šlo nobeno družtvo, ker nikdo ni tako radoveden, da bi šel gledat Rev. Louis Pirnata, in njegove podrepnike. — Oni dopisnik naj se v drugič natančneje informira, predno kaj poroča. —

Četrtega prošlega meseca je zgorela na Mohawk Mine hiša, katero nazivljamo rudarji "Dryhouse". Okoli sto rudarjem je zgorela vsa delavska obleka. —

Nedavno tega se je podal tukajšnji župnik Rev. Louis Pirnat s svojo kuharico in nekim drugim zakonskim parom v tukajšnje pragozde na lov. Kaj so vjeli, oziroma pobili, ne vem, vem pa, da prepoveduje v tem času naša postava pobijati divjačino. (Lovska sezona se prične v Minnesoti za srne in jelene 20tega novembra in traja do prvega decembra. Kdor pa hoče loviti druge čase, mora kupiti lovsko pravico. Brez nje se smatra vsakega lovskega tata!) —

Od tukajšnje železniške postaje je odpuščen iz službe postajonačelnik. Mož je svobodomiselnega in naprednega mišljenja, in kot takega ga klerikalna banda seveda ni trpela. Moral je iti. —

Sredi meseca julija bode volitev šolskega blagajnika. Kandidata za to mesto sta dva. Eden je klerikalec, eden pa naprednjak, svobodomislec. Če zmaga črnuh, pač ne bi bilo za šolske razmere dobro. Tako upam, da bodo naši rojaki glasovali za svobodomiselnega kandidata, Thomas J. Nicholas.

John Rožanc.

Claridge, Pa.

Cenjeni urednik: —

Upam, da mi bodete odmerili nekoliko prostora v priljubljenem listu Glas Svobode, in da ne bode romal moj dopis v nenasitni uredniški koš. — Sporočiti hočem nekoliko o delavskem položaju v Westmoreland countyu. Štrajkamo še vedno in ni nam znano, kedaj bode štrajk končan, ker premogarski baroni še sedaj niso privolili v našo zahteve. Skabe nabirajo posebni družbini agenti po vsej Ameriki in pravijo, da tukaj ni štrajka. Rojakom delavcem priporočam, naj sprejmejo te čifute s krepko brco in pritisnite jim na zadnjo plat pečat, da se bodo spominjali še pozneje, kedaj je bil štrajk v Westmoreland okraju. —

Bodimo složni in delujmo na to, da zmagamo. Ne podajmo se kapitalističnim krvosesom!

Konečno pozdravljam vse organizirane delavce širom Amerike, Tebi Glas Svobode pa želim mnogo novih naročnikov.

Opazovalec.

ZAHVALA.

Tem potom se zahvaljujemo družtvu št. 12, S. S. P. Z. v Sublet, Wyo. katerega člani so nabrali v podporo štrajkujočim delavcem svoto $7.50. Iskreno se zahvaljujemo darovalcem in nabiralcu g. Ivan Jamšeku. Svoto bodemo bratsko razdelili.

Cleridge, Pa. June 29th, 1910.

Ivan Mlakar, predsednik
družtva št. 2 S. S. P. Z.
v Claridge, Pa.

Listnica uredništva.

Delavec in štrajkar v Claridge, Pa. Dopisov ne priobčamo, ako nam ni znano dopisnikovo ime. Toliko v ravnanje tudi drugim. Ime ostane uredniška tajnost in ga na nikak način ne izdamo, a moramo ga vedeti.

Za štrajkarje v Westmoreland okraju, Pa. so prispevali A. Budna $1.00, J. Gregorčič 50c. Prejšnji izkazi $25.85. Današnji prispevki $1.50. Skupaj $27.35.

Čuvajte se napak.

Nihče izmed nas ne more ubraniti vseh napak, toda vsak izmed nas lahko zabrani nektere. Posebno važno je v tem vročem času, ne narediti pomote v hrani, ker ako se to pripeti, je lahko jako nevarno in še celo osodepolno. Je absolutno ter neizogibno potrebno, da smo strogo zmerni v jedi in pijači, in da si takoj pomagamo, kakor hitro opazimo najmanšo nepravilnost v prebavljenju. Najboljše zdravilo v takih slučajih je Trinerjevo Ameriško zdravilno grenko vino, katero korenito ozdravi bolezen. Ono hitro ojači prebavne organe in jih naredi zmožne delati pravilno. Je jako dobro v vseh slučajih v želodcu in črevah, nervoznosti in izčrpanosti ter onemoglosti krvi. V poletnem, vročem času ga imejte vedno pri roki.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Pri zvinjenju, odrtinah, sploh prenapornjenju mišic, pri revmatizmu, nevralgiji in enakih težkočah pomaga enkratno vdrgnenje z

PAIN EXPELLER

Dobi se v vseh lekarnah po 25 in 50c.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St.
New York.

Pazite na varstveno znamko s sidrom

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna $10.oo vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadavo denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico,** katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da ozdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, ktero bi moral znati vsaki človek. Zapominite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POŠLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta ..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v onih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dobimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovij in vsled ni popolnoma nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celo zdravi ljudje najbi sem in tja pili kapljico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstaršega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 346. Tisoče priporočil najuplivnejših oseb potrjuje zdravniško vriednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski **brinjavec,** importiran in čizdelek.

ITALIJU
I
ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj

CUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD

Ogrska-Americanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko Gibraltara, Genove, Napolisa i Trieste

Novo Moderni utvrdjeni Šifovi

CARPATHIA,	-	13,600 TONS
PANNONIA,	-	10,000 TONS
ULTONIA,	- -	10,400 TONS

Jedne Close Cabina $60 (dolara) do Naplesa $65.00 (dolara) do Triesta i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
Ili kod svakog obližujeg agenta.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Svobodomisleci! Naročajte, priporočajte in razširjajte naš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega poštenega prizadevanja!

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusneji, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrobščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Kupite svojo pomladansko obleko pri

Schwitzner
CLOTHING CO.

1828-1830 Blue Island Avenue.

Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega perila.

Izdelovanje oblek naša posebnost.

RAZNO IN DRUGO

Priznanje. Rudarjema, Ivanu Pavšiču in Franu Kavčiču III. v Idriji, se je priznala za njuno zvesto 40letno službovanje častna svetinja.

Nezgoda. Tri prste je odtrgalo delavcu Borovniku in cirkularni žagi na Koroški cesti v Mariboru.

Strela je ubila hlapca Steinbauerja pod kozolcem Jos. Urbana iz Švanberga na Sp. Štajerskem. Trije hlapci, ena dekla in tri ženske, ki so grabili seno na travniku, so iskali pod kozolcem zavetje pred dežjem.

Samomor vojaka. Ustrelil se je v Gradcu 22 letni pešec Poplatnik iz Gajovce pri Ptuju.

Brezsrčna mati. Žena čevljarja Malesa v Gosposki ulici v Celju je ravnala zelo grdo s svojo itak že v rasti močno zaostalo 9 letno hčerko. Pretepala jo je za najmanjše stvari. Nedavno tega jo je zaprla v temno klet, odkoder je dekle, ki je bilo vso zbito, rešil šele policaj. Brezsrčno mater se je naznanilo.

Točo so imeli v St. Ilju in okolici pod Velenjem. Škode je precej — zlasti po vinogradih.

Vsled zastrupljenja je umrla v Artičah na Štajerskem žena župana Slovenca. Nekaj dni na to je umrl tudi njen mož.

Zvišanje doklade na pivo. Cesar je sankcijoniral v štajerskem deželnem zboru sklenjeni okvirni zakon glede davka na pivo. Za zvišanje tega davka so glasovali tudi slovenski klerikalni poslanci. —

Radi detomora. V Podvincih na Štajerskem so zaprli posestnika Petroviča, p. d. Žepka, ker je na sumu, da je imel s svojo deklo otroka, katerega je pa baje po rojstvu zadavil in pod nekim drevesom pokopal. Tudi deklo so zaprli. —

Detomor. V Kostrivnici pri Rogaški Slatini je porodila Antonija Inkret nezakonskega otroka, ga takoj po porodu umorila in zakopala v bližnjem gozdu. Detomorilko so zaprli.

Obesil se je v zaporu Gradišču ob Soči neki Josip Jazbec iz Gorice, katerega so aretirali na postaji v Zagraju radi tatvine.

Železniška nesreča. Med postajama Bratil in Buča na Ogrskem sta trčila dva tovorna vlaka. 15 vozov je razbitih, 4 železničarji so mrtvi, en železniški inženir je ranjen.

Odškodnina za otroka. Pri St. Sebastijanu blizu Sp. Dravograda je povozil celovški stavbenik Eggenberger z avtomobilom 6letnega dečka Mačnika tako, da je umrl. Eggenberger je prostovoljno plačal dečkovim staršem 4000 K odškodnine.

Častnik pod vlakom. Iz Hrastnika se poroča: Neki nadporočnik 97. pešpolka v Trstu se je vrgel na postaji pod tovorni vlak. Vendar pa ga stroj počasi vozečega vlaka ni zmečkal temveč porinil na stran. Spravili so ga v Celju v vojašnico in od ondot nazaj v Trst. Baje se mu je zmešalo.

Napad. Nedavno tega je v Trstu v neki hiši na stopnicah napadel Grk Juri Buciol mlekarico Josipino Tavčar iz Dutovelj. Zagrabil jo je za vrat, da ni mogla kričati. Neka ženska je slišala ječanje ter poklicala stražnika, ki je Grka aretiral.

Šolske deklice zlorabil in mladino z grdimi besedami pohujševal je nadučitelj Engelbert Hinterholzer v Obrajni pri Radgoni. Graško deželno sodišče ga je obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Žrtev nevihte. V petek, 10 junija, je bila pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju huda nevihta. Okoli pol treh popoldne je v vasi Apače treščilo v poslopje posestnika Blazine. Domači 27letni sin Josip Blazina je imel posla v kolarnici in je bil od strele zadet ter takoj mrtev. Poslopje je pogorelo do tal.

Zastavljalnico osleparil. Zlatar Detschko v Mariboru je zastavil v tamkajšnji zastavljalnici za dva tisoč kron prstanov s ponarejenimi dragimi kamni. Ko so imeli priti prstani na dražbo, ker jih ni nihče rešil, se je izkazalo, da so kamni ponarejeni. Detschko je izginil iz Maribora. Bil je kljub slovenskemu imenu zagrizen nacionalec.

Pokvarjeni nemški otroci. V fürstenfeldski okolici je neki 12letni deček Franc Kaspar posilil 9letno šolarico Kohl in jo potem zbodel do smrti. Malega morilca so izročili sodniji.

Samomor starca. V Ptuju se je ustrelil 70letni vratar južne železnice v p. v sence. Bil je takoj mrtev. Vzrok neozdravljiva bolezen.

Umor. V Radomu na ruskem Poljskem je neki policijski agent ustrelil žandarmerijskega polkovnika pl. Wonsiatskega. Morilec in neki sokrivec sta se na mestu usmrtila.

Veliko srce ima princezinja Chimay, ki je svoj čas ušla svojemu možu ter se poročila s ciganskim primasom, Rigo. Tudi ta ji ni ugajal, zapustila ga je ter vzela nekega Rizziardija. Toda tudi od tega se hoče ločiti. Upa, da dobi še četrtega moža.

Nova trdnjava. Kakor poročajo češki listi, hoče vojna uprava mesto Přerov na Moravskem spremeniti v trdnjavo. Okoli mesta hočejo zgraditi velike moderne fortifikacijske zgradbe. Vojna uprava smatra to mesto zaradi tega za tako važno, ker je križišče večih železnic.

Povodnji v Mali Aziji. Mesto Hassankaleh v Mali Aziji je skoraj popolnoma uničeno. Več sto ljudi je mrtvih in še več ranjenih.

Nesreča v Mariboru. V sredo, dne 8. junija so na Tržaški cesti postavljali nove brzojavne drogove. Delavec Alojzij Greiner je poleg drugih nesel težak brzojavni drog. Greiner je nesel drog v sredini na rami. Ker so njegovi pomagači vsled polzke poti naenkrat drog izpustili, je vsled velike teže Greinerju izpodrsnilo ter je padel. Drog mu je docela zdrobil glavo, ter je bil pri priči mrtev. Ostali delavci menda niso krivi Greinerjeve smrti, ker niso mogli obvarovati njegovega padca. Drogovi so navadno čez 300 kg. težki, a to težo bi morala nositi po dva delavca.

Dva človeka zgorela. Nedavno tega je udarila na Učaku pri Trojanah strela v Cvetov kozolec in ga užgala. Ljudje so prihiteli od popoldanske službe božje in poizkušali ogenj pogasiti, oziroma omejiti. Toda kljub temu se je ogenj razširil na vsa gospodarska poslopja in na hišo. Vse je pogorelo do tal. Najhujše pa so šele opazili, ko se je kozolec že zrušil. Na kozolcu v senu sta namreč spala 34 letni Avgust, domači rejenec, in 31 letni Srinov Marko ter sta zgorela. Splošna sodba je, da ju je strela ubila ali vsaj omamila.

Zagoneten slučaj. Dne 15. junija je privedel Anton Razmann iz neke vasi pri Kopru v tržaško bolnišnico dva kmeta, in sicer Antona Santiča in Josipa Kocjančiča. Kmeta sta imela vsak po eno kroglo v nogi. — Razman je pripovedoval, da ju je neki Josip Busaj obstrelil po nesreči. Zdravnikom se pa to ni zdelo verjetno ter so stvar naznanili državnemu pravdništvu.

Nezgoda z avtomobilom. V soboto dne 4. junija se je dogodila v bližini Ptuja precejšnja nesreča. Posestnik Joško je peljal voz kamenja proti Jurovcem. Proti njemu pridirja neki motor, konji se splašijo in skočijo ob stran ceste ravno v momentu, ko je pripeljal motor do voza. Mož, ki je vozil z motorjem, je odletel daleč v stran, motor pa se je razbil na kosce. Tudi konji so dobili poškodbe. Te nesreče z avtomobili bogatašev se ponavljajo že kar vsak dan.

Vzgoja šolske mladine. Mnogokrat se slišijo pritožbe, da je slovenska šolska mladina precej surova. Žal, da so take pritožbe mnogokrat opravičene. Temu pa ni vzrok niti mladina sama, niti domača vzgoja, marveč duhovščina, zlasti kateheti. Saj se dobe veroučitelji, ki pravijo otrokom, da je greh, pozdravljati liberalce. V Dobju na Štajerskem je župnik celo na prižnici pozival, naj nihče ne pozdravlja liberalcev, ker je to greh. Neki misijonar v isti župniji je pa celo trdil, da stori smrten greh, kdor pozdravi liberalca. Ob takih okoliščinah je seveda nemogoče, da bi učitelji iz svojih učencev napravili vljudne ljudi.

Krvavo klanje med — menihi. Solun, 14. junija. Na Sv. Gori atoški so se v samostanu Iver med sabo stepli menihi. Ker so menihi rabili orožje, je nastalo v kratkem krvavo klanje. Dva meniha sta bila na mestu mrtva, 16 pa jih je težko ranjenih. Tukajšnji namestnik valija je s posebnim parnikom odplul na Sv. Goro, da preišče dogodek in kaznuje krivce.

Toča je hudo pobila, kakor se piše iz Savinske doline, dne 10. junija popoldne, pri Žalcu in Grižah ter okolici in učinila neizmerno škodo zlasti v hmeljnikih. — V Št. Petru je strela udarila v telefonsko napeljavo v hiši nemškega Lenkota, ki je ravno sedel z nekimi gosti za mizo. Lahko si je predstavljati, kako so se prestrašili, ko je naenkrat iz telefona švignil velikanski plamen, ki pa ni nič zlega provzročil. —

Anarhisti v Trstu. 14. junija je izvršila tržaška policija dve hišni preiskavi, in sicer pri 26letnem modelirju Mariju Blasiču iz Pulja, stanujočem v ulici Francesco Domenico Guerrazzi 16, in pri 17letnem stavcu Romanu Rezzici, stanujočem v ulici della Scalinatta 3. Policija pravi, da je prišla na sled nevarnim anarhistom.

Med inštalacijo župnika. Dne 1. maja t. l. so inštalirali na Polenšaku na Štajerskem novega župnika Poplatnika. Ob takih prilikah je že navada, da je ljudstvo bolj navdušeno. V takem navdušenju je prišlo v neki gostilni do pretepa, v katerem je Horvat zabodel Vilčnika z nožem. Vilčnik je izkrvavel in umrl. Pred mariborskim porotnim sodiščem je bil Horvat obsojen na tri leta težke ječe.

Senzacionalen proces o ruski policiji. — Pariz, 15. junija. — Pred tukajšnjo poroto je pričel proces proti Rusu Mihalju Ripsu, ki je lani meseca maja v nekem hotelu izkušal ubiti ruskega šefa politične policije polkovnika pl. Kottena. Rips se je potem sam javil policiji in povedal, da je storil atentat, ker ga je Kotten hotel angažirati kot "spicla" ruske tajne policije. Ripsa zagovarjata odvetnik Tomagini in sodrug Wollm. Kot priče so povabljeni poslanec Jaureš, Pressense, znani Burcev, ki je razkril Azeva, ruski socialist Rubanovič, in drugi. Razprava bo zlasti zanimiva zato, ker se bo govorilo o najvažnejših aferah ruske politične policije sploh.

Samomor. Iz Laškega trga ob južni železnici se poroča dne 17. m. m.: Danes v jutro se je 22letna celjska poštna oficijantinja Ela Sadnik, ki je bila v substituciji čez poletje prideljena tukajšnjemu poštnemu uradu, vrgla pod vlak, ki jo je ravno preko boka razdvojil. Mlado, brhko in zdravo dekle je baje gnala v zadnjo, prostovljno smrt — nesrečna ljubezen. Njen oče, ki je bil poštni uradnik v Celju, se je pred leti tudi usmrtil.

Izkopan zaklad. V Belgradu že dlje časa kopljejo ulice v svrho kanalizacije mesta. Pred 4 tedni sta dva delavca pri kavarni "Sebastopol" v ulici kralja Petra našla zaboj, poln zlatega denarja. Delavca si nista dolgo pomišljala; prilastila sta si zaklad in izginila. Zasledovati jih ni bilo mogoče, ker nihče ni vedel, kako se pišeta, samo za enega se je znalo, da mu je ime Štefan. Enega izmed teh delavcev so te dni prijeli. Toda mož, ki preje še nikdar ni videl toliko zlatega denarja, še manj pa se nadejal, da bi bil ta denar njegov, je ob pogledu na zaklad — zblaznel. Reveža so prepeljali v blaznico, kjer se zaman trudijo poizvedeti, kam je izginil njegov tovariš, in kam sta spravila cekine. Drugi delavec je izginil brez sledu. O tem dogodku govori danes ves Belgrad.

Nemška justica. Pred višjim vojnim sodiščem v Würzburgu je bil te dni obsojen neki topničar na dve leti ječe. Človek bi mislil, da se je mož kdove kako pregrešil, ampak stvar je čisto malenkostna. Topničar je bil malo pijan, pa se je sprl z nekim podčastnikom. Seveda bi bilo to po vojaških postavah že precejšnje "hudodelstvo", ako bi bil namreč topničar vedel, da ima opravka s podčastnikom. Tega pa ni mogel vedeti, ker je bil podčastnik oblečen v civilno obleko, topničar pa je bil pijan. Sodišče pa je podprlo svojo drakonično razsodbo s tem-le razlogom: Vsak častnik, vsak podčastnik, četudi je civilno oblečen, se natančno razločuje od civilne pakaže po — strumnem držanju. Med tisoči civilno oblečenih ljudi mora vojak takoj spoznati svojega predstojnika, če tudi je — pijan. To so argumenti, ki tudi — drže.

Resnica je!

Kdorkoli Slovencev je pošiljal

denarje v staro domovino

se je prepričal, da so ti točno in vestno tja dospeli v 11.-13. dneh.

Kdorkoli Slovencev se je obrnil na tvrdko

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.,

ali na njeno podružnico

6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.,

da je bil vedno dobro postrežen in za svoje novce dobil tudi, kar mu je šlo.

Severova Zdravila je preizkusil čas in spoznal kot zanesljiva. Zato se lahko zanesete nanje.

DOBER TEK

je vedno znak dobrega zdravja in kjer ga ni, tam je nekaj v neredu. V tej letni dobi skoro vsakdo potrebuje nečesa, da si poživi in okrepi tek, ki je izgubljen vsled slabečih vplivov toplega vremena. V to svrho je ni boljše stvarce, nego je

SEVEROV ŽELODČNI GRENČEC

Priznan daleč in široko kot najzanesljivejše zdravilo za okrepljenje želodca in poživljenje prebave. Imeti steklenico tega grenčeca doma, pomenja, občuvati želodec vseh neredn osti, ki so tako navadne ob vročem vremenu. Ceno $1.00.

Na prodaj v lekarnah. Vedno zahtavajte pristnih Severovih Zdravil.

Otekanje

obraza, rok in nog, kakor tudi medle oči in oslabelost so navadni znaki obistne bolezni. Nikar jih ne preziraj marveč začni takoj uživati.

Severovo Zdravilo za obisti in jetra

Toplalaga obisti z upravljisto tvarino, ki je potrebujejo v poživljenje obolelih in oslabelih celic, tako da jih občuva onemoglosti. Cena 50c in $1.00.

Napor

modernega življenja pritiska predvsem na živčevje. Posledica skrajne delavnosti, skrbi in jeze je živčna onemoglost in slabost. Vaši živci potrebujejo tonike in najboljše je

Severov Nervoton

Njegov vpliv je pomirjevalen na razdraženi živčevje, občutne živce, povrača jim životno moč, pregnanja potrtost in zagotavlja zdravo, poživljajoče spanje. Cena $1.00.

ZANESLJIV ZDRAVNIŠKI SVET ZASTONJ.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO.
TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. Pod vodstvom **Jos S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim kegljiščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago Ill.

Kedar

potrebujete **obleke** ali **obuče,** za se ali vaše **dečke** tedaj pridite k nam. Največja zaloga **moške obleke,** srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago.
Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

I. Od začetka revolucije do Napoleona.

Po tej osnovi volil je "tretji stan" toliko poslancev, kolikor prvi in drugi skupaj. To je bilo dobro; ali slabo je bilo, da Necker ni določil, kako da bodo v državnem zboru glasovali, ali po glavah ali po stanovih; celó brezumno pa je bilo, da je o tem preimenitnem vprašanji imel prihodnji zbor sam odločiti. Meščanskih in kmetiških poslancev bilo je namreč 600, plemenitnikov 300, duhovnikov pa tudi 300. Ko bi vsak stan za se zboroval v ločenih oddelkih ali zbornicah ter v vsaki stvari posebej sklepal ter oddal sklep svoj kot en glas, je po tedanjih francoskih razmerah bilo skoraj gotovo, da bi se plemenitniki in duhovniki ujemali v dveh enakih glasovih, ter da bi s tem odločili nad enim edinim glasom kmetov in meščanov, katerim potem ne bi bilo prav nič koristilo, da so imeli 600 poslancev. To bi bilo tem krivičnejše, ker je na Francoskem takrat bilo 24 milijonov kmetov in meščanov, a samo kakega pol milijona plemenitnikov in duhovnikov. Da bi se tej krivici v okom prišlo, so svobodoumni možje vsak dan po časopisih in posebnih knjižicah pretresovali, kaj da je prav za prav ta tolikanj zaničevani "tretji stan" in kake pravice da mu gredó. Od vseh teh knjižic bila je najimenitnejša ena, katera je na naslovnem listu za napis imela vprašanje: "Kaj je tretji stan"? V razpravi pa odgovor: "Vse". Knjižico je napisal duhovnik abbé Sieyes, ki je sam bil priprostega rodu in je dobro poznaval in čutil nadloge naroda svojega, kateremu je želel pomagati do bolje prihodnosti. Obširno je razlagal vse krivice, ki se godé "tretjemu stanu", dokazoval, da je ta stan najimenitnejši za obstanek in razvoj vsake države; da bi torej le on, ki zdaj nima nobene veljave, moral kaj veljati v državi in zahteval je kar naravnost, da se imajo zatreti vse plemenske pravice in da na Francoskem v prihodnje ne sme biti več nobenega razločka med stanovi. Rekel je, da Francoska ne potrebuje gospoškega državnega zbora, ampak da jej je treba splošne "narodne skupščine".

Omeniti pa moramo še druzega moža, ki si je tudi s peresom pridobil veliko veljavo pri rojakih svojih. Ta mož bil je grof Mirabeau. Rojen leta 1749. živel je v mladosti svoji jako razuzdano, potem pa se je ubožan lotil pisanja. Pisal je o stvareh, ki so takrat najbolj zanimale francosko ljudstvo in zato je vsako novo knjižico prav hitro razpečal. Pa ne le stvar sama, tudi predrzna pisava njegova in bistroumne misli mikale so ljudi, da so hlastno segali po njegovih spisih. Znal pa je Mirabeau tudi govoriti kakor malokdo, a s preljubeznivim svojim ponašanjem znal se je takoj vsakemu prikupiti. Dasi po rodu grof, je z ostrim peresom svojim brezobzirno podiral vse plemenske pravice ter zahteval, da mora vsak Francoz biti svoboden državljan. Za republiko nikakor ni bil, pač pa je hotel, da bi splošen državni zbor postavno omejil moč kralja in samolastnost ministrov. Bil je torej v tedanji razburjenosti zmeren in trezen mož, ki se ni vezal na nobeno stranko ter je do svoje smrti odločno branil kraljevo oblast.

Kakor Sieyes in Mirabeau so tudi drugi možje pripravljali narod svoj za volitve v državni zbor. Toda bolj nego knjige in časopisi so leta 1788. slaba letina, dragina, lakota in nenavadno huda zima zdramile nesrečnega francoskega kmeta, da je prav jasno sprevidel žalostno stanje svoje, ter se nadejal pomoči od prihodnjega državnega zbora, v kateri je zdaj tudi on smel voliti svoje poslance. Pa še več. Kralj je volilcem dovolil, da smejo zastopnikom svojim razodeti vse svoje želje ter jim dati vodilo, po katerem se imajo v zboru ravnati. In kmetje niso molčali, ampak odkritosrčno so povedali, kar jih je težilo, a duhovniki, učitelji in drugi zaupni možje morali so jim vse to napisati v pismo, ki so ga potem poslancu svojemu dali na pot. Kdor je plačeval davke ter spolnil pet in dvajset let, smel se je udeležiti volitve volilnih mož, a ti so potem izvolili poslanca. Volilni možje pa so si tudi po volitvi še lastili nekako državljansko oblast ter so se zlasti v Parizu večkrat shajali med seboj v shode ali "klube", v katerih so se vtikali v državne stvari ter se posvetovali s svojimi poslanci. Vsakdo je moral sprevideti, da se pripravljajo velike dogodbe in da bodo seje državnega zbora jako hude. Le Necker vsega tega ni videl ter je mislil, da bo vse dobro, če se bodo plemenitniki sami odrekli davkovske svobode svoje, kajti zastopniki "tretjega stanu" bodo potem tudi odjenjali in gladko in mirno se bode zborovanje dalje vršilo po volji plemenitne gospode, ki si bodo za nekoliko davka ohranili vse druge državne pravice. Oslanjaje se na to svoje krivo prepričanje Necker ni hotel določiti, kako da naj v zboru glasujejo, ampak prepustil je državnemu zboru, naj o tem sam odloči. To je bila velika pomota, ki je le še bolj pospešila veliko prekucijo. Isti kralj spoznal je v tej neodločnosti veliko nevarnost za vladarsko oblast svojo, ali naposled se je udal Neckerju, v katerega so Francozi tudi takrat še imeli veliko zaupanja.

Ustavodajna narodna skupščina.

Po omenjenih pripravah napočil je naposled težko pričakovani 1. maj l. 1789. V Versaillesu so se prvikrat sešli zastopniki celega francoskega naroda, a sešlo se je tudi mnogo drugih ljudij, da vidijo začetek usodepolnega zborovanja. Drugi dan so poslanci šli pred kralja. Pri tej priliki je splošno nejevoljo obudil ukaz dvorskega obrednika, da zastopniki "tretjega stanu" morajo biti čisto črno opravljeni brez vsakega lišpa, kajti svila oblačila z zlatom in srebrom obšita da se spodobijo samo plemenitni gospodi. Dne 4. maja bilo je cerkveno opravilo in že od ranega jutra so v Versaillesu vse ulice od kraljevega dvora do velike cerkve mrgolele radovednega ljudstva; z oken gledale so gizdave gospe, a po sredi so v dveh dolgih vrstah stali vojščaki mož pri možu, da so omejili prostor, na katerem se je pomikal svečani sprevod. Najprej stopali so poslanci kmetov in meščanov v priprosti črni obleki. Med njimi bil je grof Mirabeau, katerega je izvolilo mesto Aix, ko ga plemenitniki niso hoteli imeti za svojega; a bil je tudi abbé Sieyes, zastopnik pariškega mesta. Ljudje so veselo pozdravljali poslance "tretjega stanu", a niso se mnogo zmenili za plemenitno gospodo, ki so se kar bliščali od svile, zlata in dragega kamenja. Tudi kralju so navdušeno "slavo" kričali, a ko se je pokazala kraljica, ni je nihče pozdravil, ampak proste ženske vpile so: "Živio vojvoda Orleanski"! Ta vojvoda, za katerega na dvoru niso marali, je namreč največ nesramnih lažij trosil o Mariji Antoinetti, a če je o njej govoril, imenoval jo je vedno le "Avstrijanko".

Dne 5. maja pa se je začelo pravo zborovanje. Sredi prostorne dvorane za svečanosti sedeli so ob krajeh na eni strani plemenitniki, na drugi duhovniki; na dolnjem koncu so povprek v gostih vrstah sedeli poslanci kmetov in meščanov; spredaj na odru je na prestolu sedel kralj, obdan od najimenitnejše dvorske gospode, pod njim pa so pri zeleni mizi bili ministri; a okoli po galerijah bilo je nad dve tisoč gledalcev, gospodov in gospá v predragih prazničnih opravah. Najprej je govoril kralj, kratko in jedrnato, a za njim je isto obširno in dolgočasno ponavljal minister Necker. Oba sta poudarjala žalostno denarno stanje francoske države, a kako da bi se temu pomoglo, to da je prava in edina naloga državnemu zboru. Poslanci so napeto poslušali, kedaj da bodo čuli o kaki osnovi za novo državno ustavo, pa zastonj; ne kralj ne minister njegov se tega vprašanja nista dotaknila niti z eno besedico ne. Ko je Necker dovršil svoj govor, je kralj hitro vstal ter šel iz dvorane, a za njim vzdignili so se tudi poslanci ter druga gospoda in prva seja bila je končana.

Drugi dan potem zbrali so se zastopniki "tretjega stanu" zopet, ali zastonj so čakali plemenitnikov in duhovnikov, ki so trdovratno zahtevali, da bi vsak stan imel za se svoje posebne seje. Trdovratni pa so bili tudi polanci kmetov in meščanov, ki so zahtevali skupne seje, in tako je minulo celih šest tednov, a ne da bi prišli do kakega sklepa. Že tu se je pokazalo, kako škodljiva je bila kraljeva neodločnost, kajti en sam njegov ukaz in konec bi bilo jalovemu prepiru; a ker se Necker tega ni upal kralju nasvetovati, postali so možje "tretjega stanu" čim dalje predrznejši ter so naposled sami odločili. Dne 10. junija so namreč po Sieyesevem predlogu pozvali plemenitnike, naj pristopijo k njim, da bi skupaj pretresovali volitve; a ko se jim gospoda, razun nekoliko duhovnikov, niso hoteli udati, so se sami lotili dela ter odobrili volitve vseh pričujočih poslancev. Kmalu potem, dne 17. junija, pa so se isti poslanci "tretjega stanu" z velikim navdušenjem oklicali za edino veljavno "narodno skupščino" ter si s tem lastili najvišjo oblast v državi. Ta preimenitni sklep je pravi začetek francoske revolucije. Mnogo duhovnikov je na to pristopilo k "tretjemu stanu", le plemenitniki so se še zmiraj branili skupnih obravnav in silili so v kralja, naj skupščino razpusti. Hoté ali nehoté se je kralj zdaj moral odločiti na eno ali drugo stran ter je oznanil, da bo dne 23. junija sam prišel v sejo. Po tedanji šegi je za tako zvano "kraljevo sejo" bilo treba marsikaj prirediti in zaradi teh priprav so zbornico že 20. junija zaprli. To pa nikakor ni bilo po volji poslancem, ki začetega zborovanja niso hoteli pretrgati, in strašno so razsajali pred zaprtimi vrati. V tem pride predsednik njihov, učeni Bailly, jih potolaži, da lahko tudi drugje zborujejo, ter jih pelje v bližnjo prostorno dvorano, v kateri so dvorska gospoda navadno imeli svoje veselice. Tu zbrani poslanci so svečano prisegli, da se ne bodo prej razšli, dokler ne bodo francoski državi dali nove ustave. Zdaj je Necker mislil razburjene duhove potolažiti s tem, da bi od plemenitnikov in duhovnikov sestavil nekako gosposko zbornico, kakoršno imajo na Angleškem, ali bilo je prepozno. Dne 23. junija sešli so se zopet vsi trije stanovi v svečano okinčanej velikej dvorani, kjer je bila napovedana "kraljeva seja". Kralj je najprej očitno grajal stanovske razprtije ter preklical veljavo dotedanjim sklepom; potem je obljubil potrebne spremembe v državni upravi ter priznal zboru pravico, da razsoja o teh stvareh; naposled pa je ukazal, da se imajo poslanci ločiti v tri stanove, ki bodo vsak za se zborovali. Na to je kralj šel iz zbornice, a za njim šli so tudi plemenitniki in duhovniki, le poslanci "tretjega stanu" so osupnjeni ostali na svojih sedežih. S prva niso vedeli, kaj bi začeli, ali bi slušali kraljevo zapoved, ali bi se jej uprli, dokler se ni vzdignil Mirabeau ter jih opomnil svete njihove prisege od 20. junija. To je odločilo. Zastopniki "tretjega stanu" ostali so v dvorani in zborovali so dalje, kakor da se ne bi bilo ničesar pripetilo. V tem stopi pred nje vrhovni dvorski obrednik in ponovi kraljevo zapoved, da se imajo pri tej priči raziti. Ves razkačen plane zdaj Mirabeau kvišku in se izdere nad njim: "Povejte Vašemu gospodarju, ki Vas je le-sem poslal, da smo se tu zbrali po volji naroda francoskega in da se ne umaknemo, razun ko bi nas razgnala vojaška bodala." Dobrovoljni kralj je zopet odjenjal in rekel je: "Če gospodje "tretjega stanu" nočejo iti iz dvorane, naj pa notri ostanejo." Omahljivi Necker je zdaj sprevidel veliko nevarnost in hotel je izstopiti iz ministerstva; kralj in kraljica morala sta ga prav silno prositi, da je ostal. Ko je slabi kralj videl, da se niti na vojščake ne more več zanašati, je dne 27. junija plemenitnike in duhovnike pismeno pozval, da naj se s "tretjim stanom" združijo v eno edino narodno skupščino. Duhovniki, od katerih so mnogi že prej pretopili, so brez obotavljanja slušali ukaz preblagega vladarja. Plemenitniki pa so se prav nerádi udali v usodo, katere niso več mogli ubraniti.

Dalje prihodnjič.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjete	$1.30
Jakob Ruda	—.60
Za narodov blagor	$1.00
Knjiga za lahkomiselne ljudi	$1.25
Kralj na Betajnovi	$1.00
Hiša Marije Pomočnice	$1.00
Gospa Judit	$1.00
Nina	$1.00
Krpanova kobila	$2.00
Hlapec Jernej	—.75
Zgodbe	$1.00
Za križem	$1.50
Ob zori	$1.50
Kurent	.90
Hlapci	$1.00

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	$1.25
Agitator, II. snopič	$1.25
Na žerinjah, III. snopič	$1.25
Lutrski ljudje, IV. snopič	$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	$1.25
Gara gospoda, VI. snopič	$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	$2.50
Berite novice, IX. snopič	$1.75
Kritika-Komentar XII zvez	.75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	$1.00
" " " II. "	$1.00
" " " III. "	$1.00
" " " IV. "	—.80
" " " V. "	$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	—.60
II. "	—.60
III. "	—.60
IV. "	—.60
V. "	—.60
VI. "	—.60
VII. "	—.60
VIII. "	—.60
IX. "	—.60
X. "	—.60
XI. "	—.60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	$5.00
Mali vitez v 3 delih	$3.50
Potop I. in II. zvezek	$3.20
Križarji v 4 delih	$2.60
Za kruhom	—.15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	$2.50
Brez dogme	$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	—.60
Jagode	—.60
Lešniki	—.60
Zimski večeri	—.60

Knezova knjižica:

I. zvezek	—.40
II. "	—.40
VII. "	—.50
IX. "	—.40
X. "	—.40
XI. "	—.40
XII. "	—.40
XV. "	—.75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	$1.35
II. "	$1.35
III. "	$1.35
IV. "	$1.35
V. "	$1.35

Tolstojevi spisi:

Rodbinska sreča	—.40
Ana Karanina	$3.20
Kazaki	—.80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	—.60
IV. "	—.60
V. "	—.60
VI. "	—.60
VII. "	—.60
VIII. "	—.60
IX. "	—.60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	—.50
14. "	—.30
15. "	—.60
16. "	—.75
17. "	—.40
20. "	—.75

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	—.40
II. "	$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Momenti	$1.50
Spomini	$1.00
Iz naših krajev	$1.25
Obsojenci	$1.25
Igračke	$1.00
Tilho in drugi	$1.00
Reformacija	—.50
Spolne bolezni	—.25
Dodbra gospodinja	$1.50
Primož Trubar	50c
Dobra kuharica	$3.00
Medvedji lov	—.50
Kapitan Žar	—.60
Na divjem zapadu	—.60
Džungl	$1.00
Na rakovo nogo	50c
Srce	$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez. po	—.75
Marica	—.40
Spominski listi	—.25
Burska vojska	—.30
Avstrijski junaki	—.75
Znamenje štirih	—.30
Veliki trgovec	—.60
General Lavdon	—.30
Črni bratje	—.25
Andrej Hofer	—.20
Princ Evgen Savojski	—.25
Viljem baron Tegetthoff	—.30
V tujih službah	—.50
Na bojišču	—.40
Marjetica	—.50
V gorskem zakotju	—.15
Ilijada	—.75
Krištof Kolumb	—.25
Uporniki	—.60
Vojska na daljnem vzhodu	$2.40
Zadnja kmečka vojska	—.80
Odkritje Amerike	$1.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	—.90
Materina Žrtev	—.50
Repoštev	—.20
Babica	—.60
Robinzon	—.60
Pripovesti o Petru velikem	—.80
Pod turškim jarmom	—.20
Štiri povesti	—.20
Izdajavec	—.60
Križem sveta	—.30
Zlatarjevo zlato	$1.00
Miklova Zala	—.40
Zmaj iz Bozne	—.50
Pri stricu	—.40
V delu je rešitev	—.30
Knez črni Jurij	—.20
Nikolaj Zrinjski	—.20
Na krivih potih	—.40
Domači zdravnik	—.60
Navodilo za spisovanje raznih pisem	—.80
Pravila dostojnosti	—.20
Slovenski pravnik, vez.	$2.80
Občna zgodovina, skupaj 5 delov	$7.50
Kitajci in Japonci	—.60
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	—.60
Avstralija in nje otoki	—.75
Razporoka	$1.00
Ponižani in razžaljeni	$1.50
Luči	—.75
Ruska moderna	$2.00
Ben hur	$2.25
Iz knjige življenja II. zvez.	$1.50
Vaška kronika	—.85
Slepi kralj Lear	—.60
Straža	$1.25
Islandski ribič	—.60
Z viharja v zavetje	$1.00
Reliefi	$1.00
Slučaji osode	—.75
Beračica	—.20
Mladost	—.40
Božična noč	—.40
Kirdžali	—.80
Pot za razpotjem	$1.50
Novele in črtice	$1.80
Pod spovednim pečatom 2 knjigi	$2.30
Pred nevihto	—.30
Strahovalci dveh kron 2 zvez.	$1.00
Barvaste črepinje	—.30
Mož Simone	$1.00
Malo življenje	—.50
Deteljica	—.30
Oče naš	—.75
Doktor Holman	—.25
Tartariniz Taraskona	60c
Trije mušketirji	$2.50
in Dvajset let pozneje	$3.00
O te ženske	$1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	$2.00
" " " II. "	$2.00
Dama s kamelijami	$1.00
Preko morja	—.40
Korotanske povesti	—.60
Čez trnje do sreče	—.60
V znamenju življenja	—.75
Bolgarija in Srbija	—.75
Utrinki	$1.00
Dolina krvi	$2.10
Tolstoj in njegovo poslanstvo	—.30
Veliki punt	—.80
V naravi	—.60
Zadnji rodbine Benalje	—.75
Iz nižin življenja	—.50
Blagor na vrtu cvetočih	—.75
Dve noveli	—.50
Rdeči smeh	—.75
Mali lord	—.80
Kratka zgodovina	50c
Kako pišejo ženske	$1.50
Navihanci	$1.25
Znanci	$1.00
Jari junaki	$1.25
Ljudska knjižnica 3. zvez.	—.30
Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj	$1.50
Naš dom 8 zvezkov po	—.25
Zločin in kazen skupaj 3 knjige	$5.25
Zarnik I. zvezek	—.50
Solnce in senca	—.15
Človek in pol	$1.25
Pesnitve, Aškerc	$2.00
Pesnitve, Aškerc VI zvez.	$1.25
Stara Devica	.30
Kacijanar	.70
Morski razbojnik	$1.25
Lazarič Lindarski	.80
Kako sem se jaz likal	.60
Grča, igra	.50
Quo Vadis, vezan	$2.75
Fra Diavolo	.30
Pariški zlatar	.25
Musolino	.35
Skrivnosti srca	.60
Skrivnost najdenke	.30

Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah po en ali dva centa. Poštnina je pri vseh teh cenah že všteta.

KRIŽARJI.

Nadaljevanje z 5. strani.

Poslednje Ladislavove nadeje so se razpršile kakor dim. Poslancema zasmeha pa je odgovoril:

"Mečev imamo sami dovolj, sprejmem pa tudi ta dva kot znamenje moje zmage. Jaz se povsem udam v božjo pravičnost ter naprtim vso odgovornost na vašo prevzetnost".

Na to pa jamejo vitezi, v spremstvu kralja, vpiti:

"Nemci se vmičejo in nam odstopajo bojno polje!"

Poljske čete so prišle iz hoste in se postavile v bojni red. Spredaj je stalo krdelo takoimenovano načelno, v katerem so služili najgroznejši vitezi, za njimi je stal glavni oddelek in za tem pešci in najemniki. Med temi krdeli ste bili dve dolgi ulici, po katerih sta jezdila Zindram iz Maškovic in Vitold. Bitka se je imela vsak čas pričeti.

Veliki mojster pa je ogledoval kraljeve čete kako so vrele iz hoste. Nesprestano je zrl zamišljen; lice mu je obledelo, ustnice zadrgnetajo in solze so se mu vlile po črni bradi.

"To je res kaj ugoden čas za solze," mu je očital strahoviti Henrik, komtur čuhovski, ki je trdil, da ako veliki mojster ne začne vojske, da se bo sam z dvema mečema zakadil med Poljake. Veliki komtur Kuno Lichtenstein pa mu reče: "Javno ti to očitam, mojster, kajti tvoja dolžnost je spodbujati vitežka srca, ne pa jih oslabovati. Takega te še nikdar poprej nismo videli."

Končno se je le nekoliko premagal, pogledal s strogim pogledom komturje, ter jim ukazal: "K praporom!"

Kot bi trenil stal je vsak pri svojem praporu, Ulrik pa je stegnil svojo roko proti orožjenoscu ter velel: "Daj mi čelado!"

Prvi spopad.

Med tem je nastal vihar, v hosti je zašumelo, dvignilo klopčiče prahu in ga neslo naravnost križarskim četam v oči. V tem hipu zadoni presunljiv glas rogov, tromb in piščalk in vse litevsko krilo se dvigne in zleti nalik neizmerni jati ptic naprej. Jezdili so tako kakor po navadi, skokoma. Konji so stegnili vratove in zdrvili naprej na vso moč. Jezdeci so mahali z meči in sulicami ter so leteli z groznim krikom proti levemu krilu Križarjev.

Pri tem krilu se je nahajal veliki mojster Ulrik. Njegovo razčiljenje je že prešlo, a mesto solz so mu švigale iskre srda in boja. Zagledavši pred seboj litevsko konjico, se obrne k Fridriku Wallenrodu, ki je zapovedoval na tej strani in reče: "Vitold je prvi stopil v vojno, stopite tudi vi, v imenu božjem!"

In kot mahne z roko, krene z mesta štirinajst čet železnih vitezov.

"Gott mit uns (Bog z nami)!" so vpili, pobesili kopja ter v početka jahali korakoma. Toda kakor skala, ki se vtrga na gori, štrklja navzdol s čimdalje večjo naglico, tako so šli tudi oni, spočetkoma korakoma, potem skakoma in šli so tako strašno, nevzdržljivo kakor lava, ki podira in vgonablja vse pred seboj.

Zemlja je ječala in stokala pod njimi.

Bitka se je pričela na vsej črti. Poljski polki so jeli prepevati staro bojno pesen svetega Vojteha. Žvenket orožja, razgetanje konj in glasen krič bojevnikov se je mešal z glasovi pesmi.

"Kyrie Eleison!" Krič na desnem krilu se je povečal, toda nihče ni mogel niti videti, niti razločiti, kaj se godi tam, kajti veliki mojster Ulrik, ki se je z višine oziral po bitki, je odposlal podpoveljnika Lichtensteina z dvajsetimi prapori nad Poljake.

K poljskemu načelnemu krdelu, v katerem so stali najbolji vitezi, pa pridrvi nalik gromu Zindram iz Maškovic, pokaže z mečem na bližajoči se oblak Nemcev, ter zakriči tako glasno, da so se kar konji v prednjih vrstah povspenjali na zadnje noge:

"Nad nje! Naprej! Nad pasje brate!"

In vitezi so se sklonili na vratove svojih konj, namerili pred seboj kopja in zdrveli naprej.

(Konec prihodnjič.)

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je $2.00 (dva tolarja).